

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DANSKE BYER OG DERES MÆND

XXI

KJØGE BY

DANSKE BYER OG DERES MÆND

REDAKTØR: ANDR. K. JENSEN

XXI

KJØGE BY

1917 - DANSKE BYER OG DERES MÆND - 1917

BROBJERGHUS - AARHUS

LIDT HISTORIE

Kjøge er en gammel By, og den var alle Dage en kendt og anset By. I de brede Lag kendtes Byen ved de Hekseprocesser, der fæstnede sig i Menigmands Bevidsthed gennem Ordet om „Kjøge Huskors“, der refererer sig til en berygtet Besættelsessag i Begyndelsen af det 17. Aarhundrede, og ligeledes ved Kjøge Kag, en Gabestok paa Byens Torv, der var lige saa „berømt“ som Riber-Ret. Af mere lødig Art er den Berømmelse, der blev Byen til Del gennem Slaget 1677, hvor Niels Juel sejrede over den svenske Flaade og den Søtræfning i 1710, der gav Iver Huitfeldt Helte-navnet. Disse to Begivenheder har givet Anledning til den morsomme

Gammelt Hus paa Nørregade.

Sætning i udenlandske Skolebøger, at „i Kjøge Bugt plejer Danskerne at holde deres Sølslag“.

Ry som en driftig Handelsby fik Kjøge allerede meget tidlig. Her var et stort Sildefiskeri, Lybeckernes Handel med hele Midtsjælland gik over Kjøge, herfra udskibedes betydelige Kornladninger til Norge og selv Hollænderne drev betydelig Handel og Skibsfart over Kjøge Havn.

I økonomisk Henseende blev Byens Borgerskab derfor ret uafhængig og opnaaede tidlig Privilegier fra Kronen, det ældste af disse, som vi kender, er udstedt af Erik Menved den 4. Juli 1288 og giver Kjøge By samme Rettigheder som Roskilde.

Byens Beliggenhed var dengang ret ubekvem. Aaen, der dannede Havnen, tilsandedes hurtigt, hvorved Sejladsen blev meget vanskelig. Det var derfor naturligt, at der nærmere Kysten og ved Aaens Munding opstod en By, og omkring Aar 1300 flyttedes hele Byen til dette Ny-Kjøge, der efterhaanden erhvervede sig forskellige Privilegier og endelig 1321 fik alle det gamle Kjøges Privilegier overflyttet paa sig.

Kjøge voksede sig til en forholdsvis stor By, der forsvarede af stærke Fæstningsværker. Dens Handel spændte sine Arme viden om, Velstanden voksede og trak Adel og Gejstlighed til Byen, saaledes at disse byggede sig adskillige Gaarde indenfor Voldene. Byens Industri blev ogsaa berømt, og det var en Hæder at „komme i Orde som Kjøge Handsker“, Kjøge Øl var yndet og Tapeterne berømte, bl. a. stammer de berømte Rosenborg Tapeter fra Kjøge, hvor Brødrene von der Eicken havde sit Væveri.

Kjøge var i de Dage forholdsvis en langt større By end nu. I sin Glansperiode omkring Aar 1640 havde

den ca. 3000 Indbyggere, medens København samtidig havde 25.000. Dens Indflydelse voksede selvfølgelig i samme Grad, og den erhvervede Gang paa Gang Udvidelse af sine Rettigheder, ja, foruden egen Stadsret i 1441 fik den af Kong Kristian I tilstaaet Toldfrihed.

Foruden flere anselige Privatbygninger var der paa dette Tidspunkt flere Kirker; foruden St. Nicolajkirke, der nu er Byens eneste Kirke, fandtes Gammel-Kjøge Kirke, Klosterkirken og St. Gertruds Kapel. Talrige fremmede Købmænd og Bodsvende bosatte sig i Byen, og der var en Overgang saa mange Tyskere, at disse dannede en selvstændig Menighed. Derimod havde Byen kun eet Kloster, Graabrødrekloster, og det synes saaledes, at disse Kirkens Mænd ikke ret kunde trives blandt de energiske Kjøgemænd.

Trediveaarskrigen ødelagde meget i vort Land, og Kjøge fik sin haarde Part gennem svære Skatter, omfattende Ildebrande og endelig Besættelse af svenske Tropper. Hollænderne blev borte, Byens Handel døde hen, Havnen tilsandedes, og Indbyggertallet blev stadig mindre. 1672 talte Kjøge 1643 Sjæle, 1753 var der 1436, og 1769 naaedes Minimum, idet der da kun var 1340 bosiddende Mennesker i Byen.

Vi ser nu den forhen saa rige By sende det ene Andragende efter det andet til Kongen for at bede om Hjælp. Den 13. Marts 1738 beder Magistraten Kongen komme Byen til Hjælp i dens betrængte Tilstand, den 7. Marts 1776 finder vi et Andragende til Kongen om Penge til Havnens Istandsættelse, og den 10. Marts 1783 indsender Magistraten et langt Andragende til Kongen, som klart belyser Byens Nød. Vi gengiver her dette Dokument in extento. Det lyder:

Til Kongen!

„ Ligesom Kiøge Havn i de ældre Tiider har været
 „ Kilden til Byens og Naboe Kiøbstædernes bekiendte
 „ gode Tilstand: thi da blev Fiskeriet med god Frem-
 „ gang fortsat, Fabriqver anbragte, Skibs Værfter an-
 „ lagte og Skibe byggede. Herforuden drev man en
 „ florisant Handel med alle Nationer, som for deres
 „ Skibe fandt i Havnen et sikkert Tilflugts-Sted, ei at
 „ tale om Landets egne Skibe. som i Krigs-Tider her
 „ kunde ligge skiult: er og samme nu Byens Undergang.
 „ Fiskeriet har paa nogle Aar ganske cesseret, siden
 „ Havnen er opfyldt med Tang og Sand, der og for-
 „ volder, at intet Skib mere kand indkomme og nærme
 „ sig Rheden uden at risiqvere Forliis. Dette har op-
 „ hævet Skibsbyggeriet og uden Tvivl Fabriqverne tillige.
 „ Af Bolværket og Dæmningerne er nu næsten intet
 „ tilovers og følgelig kan man vente det, at Byen ved
 „ Vandets Indbrud forgaar. —
 „ Haandværksstanden mangler baade Materialier og
 „ Afsætning paa sit Arbeide. Handelsmanden seer
 „ tomme Lofter og Pakhuse, da hand til Vogns fra
 „ Kiøbenhavn skal fremslæbe de faa Vahre, han kan
 „ afsætte og tilforhandle sig paa 3die og 4de Haand,
 „ og for at blive dem qvit sælge for det meste efter
 „ Indkjøbspriis, hvortil han saa meget mere drives,
 „ siden enhver anden Borger nu begynder at etablere
 „ Handel, da det er naturligt, at den, som har en
 „ Proffession til Hielp, altid kan sælge ringere end en
 „ Kiøbmand, som intet andet har lært, eller har at
 „ ernære sig af. Saa har og den latinske Skoles Ned-
 „ læggelse i Aaret 1777 for en vigtig Deel svækket Byen.
 „ Mange af Borgerne fandt baade ved Lærerne og
 „ Disciplerne Næringsvej, og man kunde faae sine
 „ sine Børn oplærte uden Bekostning.
 „ Fattigdom istædetfor Velstand har da saaledes ind-
 „ sneget sig og faa er tilbage, som kan redde sig selv
 „ og som en Følge deraf, sporer man intet uden Sorg
 „ og Bedrøvelse.

„Allernaadigste Konge! Hielp denne fattige Bye og
 „byd allern. Havnens fuldkomne Istandsættelse i dette
 „Aar. Lad den nedlagte latinske Skole igien blive
 „oprettet, derved vil maaskee nogle opmuntres til at
 „efterligne Forfædrene, naar de see deres Legata
 „til bestemt Brug anvendte. Forund allern. Byen en
 „Collect-Bog til dens forfaldne Kirkes Istandsættelse,
 „og sæt allern. Grændser for Brænde-Udførsel her
 „fra Byen, som i denne Vinter meget ofte har op-
 „hævet Brændeviins-Brænderiet og Øll-Bryggeriet,
 „hvorved Deres Majestæts Consumptions Intrader
 „har lidt Skaar og den Fattige savner Brænde, saa
 „at Sult og Kulde har været dem tildelt og Nærings-
 „Veiene standset for alle i Almindelighed.
 „Forbyd allern. Haandværksstanden samt andre af
 „Borgerstanden at betjene dem af Handelsmandens
 „liden Næringsvej. Herved vil den herskende Sorg
 „snart forvandle sig til Glæde, og Armod samt Ørkes-
 „løshed blive iaget fra denne og flere Steder. Og vi
 „tør allerunderdanigst forsikre det, Deres Majestæt
 „om faa Aar ved dette allerunderd. ansøgetes allern.
 „Indvilgelse vil indhente de Bekostninger, som an-
 „vendes og erholde formuende i Stæden for forar-
 „mede Undersaatte. Allernaadigst Bønhørelse tilbeder
 „Allerunderdanigst.

Kjøge, den 10de Martii 1783.

W. Romsgaard. C. Goldsmith. Fr. Rose.

Hans D. Stadager. Peder Sørensen. Lauritz Ritzov.

Hans Nielsen.

Det var i de trangeste Dage, at denne Ansøgning gik til Kongen. Den før saa statelige By bestaar næsten udelukkende af Eenetages Bindingsværkshuse, hvor der var tungt og trangt; men Dalens Bund var ogsaa naaet, og langsomt — meget langsomt — bedredes Forholdene,

Gammelt Hus fra 1644.

men Udviklingen begyndte at gaa den rigtige Vej. Det ses alene af Befolkningens Vækst. 1801 naar Byen 1527 Indbyggere, 1860 er Tallet 2734 og 1890 naas 3282.

Ved Midten af det 19. Aarhundrede begynder en ny Tid for de danske Købstæder. Ogsaa Kjøge faar Del i den nye Udvikling, og bliver dens Betydning end ikke saa stor som i fordums Dage, er det dog en By i stadig Vækst og med Betingelser for at fortsætte den paa-begyndte Udvikling.

Kjøge By, set fra Brohovedet.

KJØGE I VORE DAGE

Kjøge ligger i et lavt, sandet Terræn, hvis højeste Punkt, den saakaldte „Nådens Port“, kun er godt 4 Meter over Havets Overflade. Kommer den Rejsende til Byen fra Søen eller ad Jernbanen, giver Byen et kedeligt, uanseligt Indtryk, medens den derimod fra Vestsiden synes smuk, idet den fremhæves af det bakkede, skovklædte Terræn.

St. Nicolaj Kirkes Taarn dominerer Byen fra alle Sider, og fra Taarnets Glughuller har man en henrivende Udsigt over hele Egnen, i Syd over Skovene paa Stevns, blandt hvis Trætoppe man ser Spiret fra Vallø Slot, nordpaa skimtes Roskilde Domkirke i Horisonten, medens man ved at lade Øjet følge Stranden i

Kjøge Bugt ser Amager og Københavns rygende Skorstone, hvorimod Hovedstadens berømte Taarne mere anes end egentlig ses. Omkring Kjøge ser man iøvrigt et typisk dansk Landskab, med hyggelige Huse og Gaarde, bølgende Kornmarker og saftige, grønne Græsgange, — hvis Vinteren da ikke har iklædt Landet helt andre Farver.

Fra Banegaarden vandrer vi ad Jernbanegade ind i Byen og er straks paa Byens „Strøg“ i Nørregade. I Virkeligheden er Nørregade den Del af Hovedlandevejen, der gaar fra København til Vordingborg, saa det er en ældgammel Trafikaare, der sikkert ofte har set Kong Valdemar og hans Følge gøre Rejsen denne Vej.

Fra Jernbanegade drejer vi af til venstre og er snart ved Byens Torv, berømt for sin Størrelse. Midt paa Torvet findes en Statue af Frederik den VII. Der findes omkring Statuen et lavt Gitter flankeret af fire Træer, der ikke er af nogen Virkning paa det forholdsvis store Areal. og medens man staar og ser paa denne trøstløse store, brolagte Plads, fremtryller Fantasien, hvilket prægtigt Haveanlæg her kunde have været, og hvilken Pryd det vilde være for Byen. Det kunde endda gøres uden at genere den ugentlige Torvedag, der ikke er mere omfattende, end at Torvets Handlende nok kunde faa Stadeplads.

Dog, Kjøge Torv kan ogsaa være af malerisk Virkning. Jeg husker saaledes en sen Foraarsdag 1915, da der var et stort Marked paa Torvet. Handelen gik livligt, Karussellerne snurrede rundt, fuldt besat af rødkindet Landboudom, Professor Labri snakkede og snakkede og „tryllede“ lidt ind imellem, der var Humør og Liv over det hele. Da hører man pludselig en

Torvet i Kjøge. I Baggrunden tilvenstre ses Byens Raadhus med den middelalderlige Port, der fører ind til det maleriske Bygaardstræde.
Tilvenstre for Raadhuset ses „Hotel Prinsen“.

smeldende Musik, Trommernes Tjimdada, Tjimdada og Hornenes Trateratra overdøver fuldstændig hele den larmende Lystighed fra Markedet, Garden svinger med fuld Musik ind paa Torvet, tager Opstilling foran „Hotel Prinsen“, hvor Byens Borgmester byder Garden, „Hærens Elitekorps“, velkommen til Kjøge By; Musikken stemmede i med Fanemarchen, og Garden præsenterede Gevær, medens Fanen højtideligt førtes ind paa „Hotel Prinsen“, hvor Obersten havde sit Kvarter. Det var et gratis Skuespil, som de mange Hundrede Landboere aldrig glemte, men, som det ses af disse Linier, har det ogsaa fæstnet sig i min Bevidsthed, skønt jeg har set meget i mine Dage, — men det var ogsaa et Folkelivsbillede af høj malerisk Virkning.

Der var i det hele taget livligt i Kjøge den Sommer, Baller, Koncerter og festlige Sammenkomster i en Uendelighed og den sidste Dag, Garden var i Byen, takkede Soldaterne for al udvist Gæstfrihed ved en stor Dilettantforestilling i „Norske Løve“, hvor „En Søndag paa Amager“ blev spillet, udelukkende med Soldater i alle Roller. Alt, hvad der kunde gaa og kravle var med til denne sidste Fest.

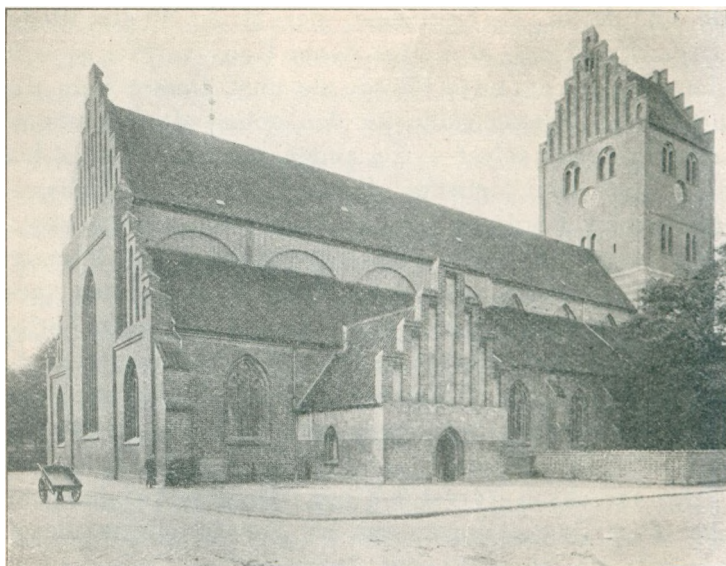
Dette Soldaterophold i Kjøge havde dog ogsaa helt andre Sider, der ikke er de mindst morsomme. Da Garden kom til Kjøge, var Rygtet gaaet forud, at disse Soldater i Lyngby havde anrettet megen Fortræd blandt de unge Piger i Lyngby — — — Og da Garderne vandrede ud paa Kjøge Gader, viste det sig, at der aldrig gik en ung Pige ned ad Gaden uden mandlig Vagt. Grunden kom snart de gæve Gardere for Øre, og selv om de nok kunde lide lidt Flirt, vilde de ikke finde sig i at faa saa slet et Rygte hæftet paa sig.

De gik derfor til Kaptajnen, der straks underrettede Borgerskabet om, at Rygtet denne Gang var værre end Mændene — og nu myldrede de unge Damer frem fra alle Gader, ligesaa glade for den ophævede Karantæne som Garderne selv. — En anden munter Historie fra disse Dage skal fortælles: For at blive fri for Indkvartering, blev Borgerne i Kjøge enige om at bygge nogle Barakker til Soldaterne. Planen realiseredes og 2 Officerer kom til Kjøge for at besigtige Bostederne — men kaserede ubarmhertigt det hele. Og da Borgerne hørte, hvilke Krav der stilledes til saadanne Soldaterbarakker, grebes de af mild Forfærdelse, opgav alle Barakplaner og indkvarterede Soldaterne paa „Norske Løve“ og andre Steder i Byen.

Det var altsaa Torvet i Kjøge, der gav Anledning til alle disse Betragtninger, saa jeg har egentlig modsagt mig selv, da jeg kaldte det „trøstesløs“.

Vis a vis Torvet og „Hotel Prinsen“ ligger Kjøge *Raad- og Tinghus*. Paa denne Plads har Byens Raadhus staaet siden Midten af det 16. Aarhundrede, men den nuværende Bygning rejstes dog først 1803. Det er en toetages, grundmuret Bygning med Frontespice og Relieffigurer. I Bygningens nordlige Ende findes en stor hvælvet Port, der fører ind til en lille smal, men meget malerisk Gyde, der kaldes Bygaardsstræde. Som Pendant til Raadhuset og ned langs Bygaardsstræde ligger *Arresthuset* og Byens *Arbejds- og Fattighus*. Fattighuset installeredes her i 1824 i en gammel Ejendom, der sammen med Kirken menes at være de eneste Bygninger, der er tilbage af det Kjøge, der overlevede Branden i 1633; den gamle Ejendom bærer Aarstallet 1619.

St. Nicolaj Kirke.

I Nørregade ligger Kjøge Kirke, *St. Nicolaj Kirke*, der er opført i det 14. Aarhundrede. Kirken, der er bygget i gothisk Spidsbuestil, er en 84 Alen lang Bygning, der tydelig ses at være bygget i to Afdelinger. Den vestlige Del og Taarnets tre nederste Stokværk er den ældste Del, hertil er saa senere føjet de fire østlige Hvælvingsfag og Koret. Selve Kirkebygningen bestaar af et Hovedskib, hvis Sidemure bæres af 14 Piller, og lavere Side-skibe, der forbindes med selve Hovedskibet ved brede, smukke Spidsbuer. Taarnet, der er 69 Alen højt, er i de nederste Stokværk sribet, idet der er indbygget Skifter af Kridtsten, der tydeligt ses paa vort Billede.

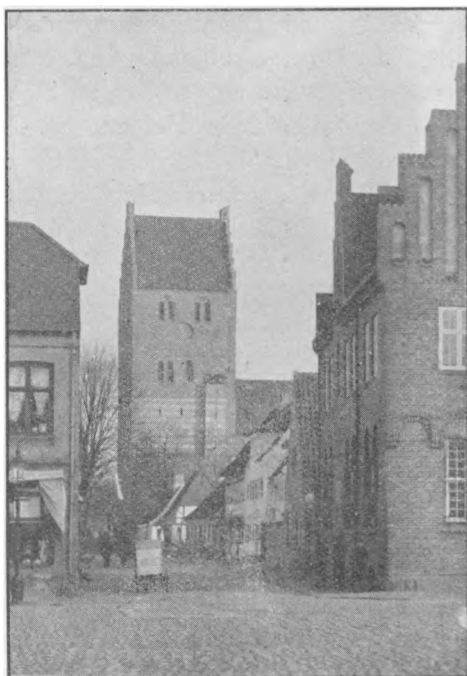
Paa samme Billede ses øverst i Taarnets Gavl en lille Karnap, der kaldes Lygten. Heri skal i tidligere Tider have været anbragt en Lygte til Vejledning for de Søfarende, efter hvis Helgen, St. Nicolaus, Kirken har faaet sit Navn. Med Statens Hjælp lykkedes det i Aarene 1902—05 at faa gennemført en omfattende Restaurering af den gamle Kirke, og der blev da under et tykt Lag Maling fundet nogle gamle Malerier fra Frederik d. II's Tid. Kirkens Inventar har som Kirken selv en værdig Alder. Altertavlen er Billedskærerarbejde fra 1652 og bærer Frederik d. III's Navnetræk, Prædikestølen, der er fra 1624, er rigt prydet med udskaaret Træarbejde, Døbefonten fra 1613 er udført i sort Marmor og er skænket Kirken til Minde om Kalmarkrigens Ophør. Der findes en Del Stolestader fra Middelalderen, alle rigt udstyret med Billedskærerarbejde, og en Del interessante meget gamle Ligsten.

Ved Kirken er ansat en Sognepræst, der tillige er Præst i Ølsemagle Sogn, samt en ordineret Kateket, Embederne beklædes af Sognepræst *L. Christensen* og *L. H. Hellesen*, der tillige virker som Lærer ved Borgerskolen.

Omkring Kirken grupperer sig en Del Gader, der hører til det ældste af Køge, alene Navnene peger paa de gamle Dage: Katekismusgade, Lavhusgade og Naadens Port. I disse Gader, men navnlig i Kirkestræde og i den fra Torvet udgaaende Vestergade, findes mange interessante Bindingsværkshuse fra det 17. og 18. Aarhundrede. Disse gamle Huse, hvoraf vi paa de foregaaende Blade har bragt et Par Billeder, giver Gaderne et hyggeligt Præg, der virker velgørende i vor Cementtid; men ogsaa i Kjøge maa de gamle Ejendomme

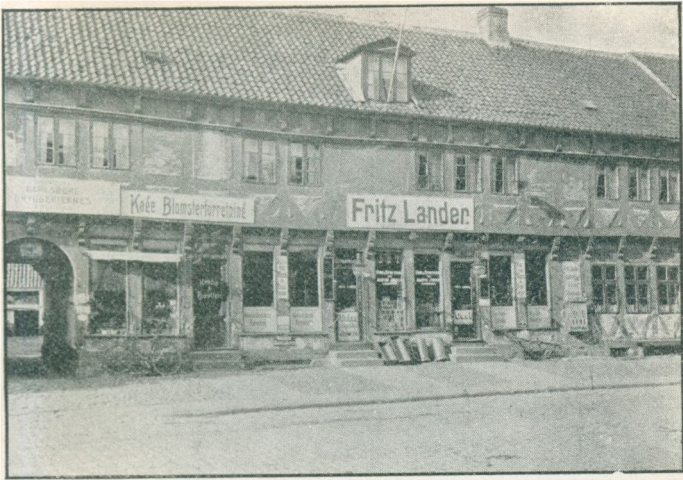

lidt efter lidt vige Pladsen for nye Bygninger, der naar højere tilvejs end de gamle. „Tidens Krav“ sætter ogsaa sine Spor paa de gamle Gaarde, der endnu er tilbage, idet Ejeren lader Gadefacaden modernisere og derved ofte opnaar at skabe et Monstrum, der hverken ligner det ene eller det andet, men den gamle Bygningsmaade for-
 maar Bygherren dog ikke helt at skjule. En af de smukkeste gamle Bygninger er „Smedegaarden“ i Kirkestræde.

Kirkestræde.

Denne gamle Bygning stammer fra 1690, hvilket Aarstal findes i Dørkarmen til Gaden. Udenfor Ejendommen findes to Lindetræer og to Bænke med Sandstensstøtter, der er fredlyste af Nationalmuseet. Disse Bænke viser os, hvor hyggeligt Borgerne i de Dage forstod at indrette sig, naar de en lun Sommeraften slog en Passiar af med Naboen, medens de dampede paa Piben. En andet meget gammelt, men velbevaret Bindingsværkshus er Købmandsgaarden,

Den gamle Ejendom, Brogade 16, som byggedes 1636 af Borgmester Hans Christensen.

Brogade 16. I Portbjælken er udskaaret „Anno 1636“. Gaarden er bygget det nævnte Aar af Borgmester Hans Christensen; den er udstyret med fremspringende Bjælkehoveder og overkroget Salsetage. I den Butik, der er indrettet i Stueetagen, er der gennem mange Aar drevet Købmandsforretning, hvis Indehaver nu er Fritz Lander. I Kjøge er saavel Ejendommen som Forretningen bedst kendt under Navnet „Steinmetz gamle Forretning“.

Vi har tidligere nævnt Bygaardsstræde. Gaar man ned ad dette mod Havnen, finder man et lille Anlæg, hvori findes det i 1884 opførte Forsamlingshus med Byens Teater, og tæt herved har Byen rejst det smukke Monument for Heltene fra Kjøge Bugt, Niels Juel og Ivar Huitfeldt.

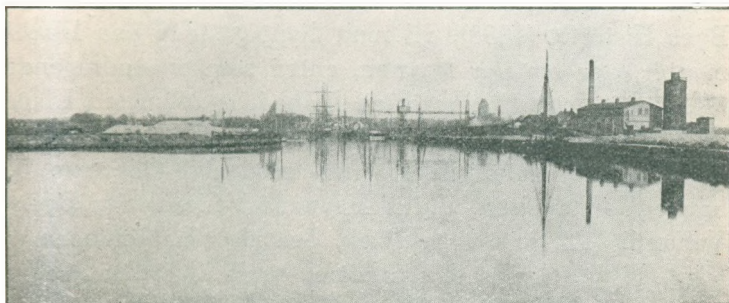
Fra Forsamlingsbygningen gaar vi mod Syd ned til Fennediget, en af de gamle Gader, og kommer derfra

Peter Carlsbroen over Kjøge Å

ud til Brogade, der er en direkte Fortsættelse af Nørregade. Brogade fører ned til Kjøge Aa og forbindes her med Vordingborgvejen ved en Bro, bygget af røde Mursten med et Rækværk, bygget af Mursten og Granit. Længere op ad Kjøgeaa kommer vi til Ringstedvejen, der forbindes med Byen ved Peter Carlsbro. Her finder den fremmede en af de mest idylliske Pletter i Kjøge.

Vi maa nu til en Del af Byen, som vi slet ikke har omtalt: *Havnen*.

Kjøge Havn.

Kjøge Kirke er helliget St. Nicolaus; alene deraf skønner vi, at Byen fra de tidligste Dage har haft intim Forbindelse med Søfart. Den ligger jo ogsaa lige ved Havet og af det lille historiske Rids, der indleder denne Bog, ses, at Kjøge i hver Fald engang var en forholdsvis betydelig Søstad — ganske vist var det før Dampskibenes Tid.

Imidlertid er det uomstødeligt, at Havnen var en af de væsentligste Aarsager til, at Byen i Middelalderen regnedes med blandt Landets største Købstæder; Beliggenheden ud mod Østersøen og med let Passage

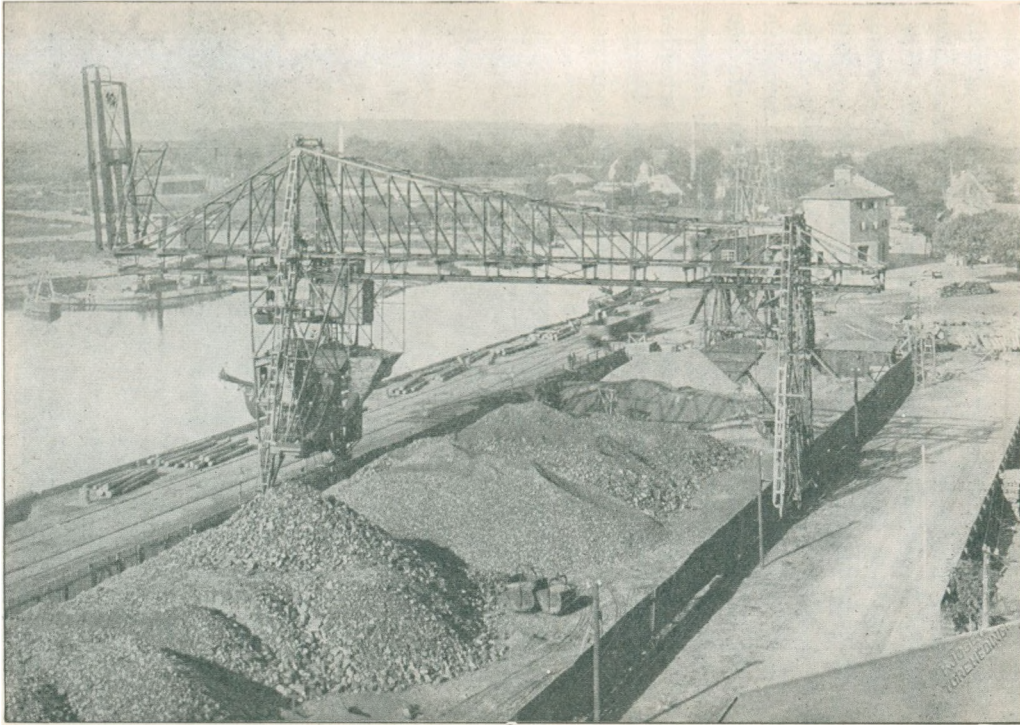
op gennem Øresund, var ogsaa beregnet for et Havneanlæg, tilmed da der herfra kunde drives et omfattende Sildefiskeri.

Kjøge Aa var selvfølgelig den første, naturlige Havn, men Trafiken fordrede hurtigt Anlæg af mindre primitiv Art, og allerede i Aaret 1411 blev Havnen anlagt med Pæleværker langs Kajerne, og saa tidligt som 1430 fik Kjøge Havn sin første Udvidelse og Forbedring.

Gennemlæser man den Samling af Aktstykker, som Lærer Anders Petersen har samlet i sin Bog om Kjøge Byes Historie, (1888), vil man hyppig støde paa Dokumenter, der omtaler Havnen, enten som et Andragende til Kongen om Hjælp til en Ubedring eller en Klage over dens Forfald. Det fremgaar af disse Aktstykker, at Borgerne omfattede Havnen med dyb Interesse og havde Forstaaelsen af, at Havnens Velfærd var Byens Velfærd. Af de mange Træk, der viser Betydningen af Kjøge Havn, skal vi blot nævne, at da Christian d. IV i 1634 opbyggede Spirene paa Roskilde Domkirke, førtes tre Skibsladninger Tømmer fra Gulland til Køge Havn, hvorfra Domkirkens Bønder maatte transportere det paa Vogne til Roskilde, fordi Roskilde Havn ikke var saa dyb, at de tre Skibe kunde gaa ind i Havnen.

Havnen forfaldt senere, og det var saa slemt, at en stærk Efteraarstorm Søndagen den 27. Oktober 1709 fuldstændig tilstoppede Havnen, saa at hverken Baad eller Skib kunde komme ind. Det var jo ikke lystelige Tilstande, og efter at Magistraten i 8 Dage havde spekuleret over Sagen, gav den Borgerskabet Ordre til at møde „med Hjulbøre, Forker, Skuffer og Grebe til Havnens muligste Renselse, Sand og Tang at bortføre“, og Magistraten tilføjede, at hvis nogen vægrede sig,

Udsigt over Kjøge Havn.

„nødes vi det for høje Øvrighed at andrage til paafølgende Afstraffelse“.

Alle de smaa Lapperier hjalp ikke. Havnen forfaldt, og først i Begyndelsen af det 19. Aarhundrede blev der med Regeringens Hjælp foretaget en grundig Forbedring af den gamle Havn. Der blev anlagt Stenmoler baade paa Nord- og Sydsiden i en Længde af 1740 Fod, medens der byggedes 1460 Fod almindeligt Træbolværk. Havnedybden blev herefter 11 Fod, men den udsatte Beliggenhed ud mod aaben Sø medførte stadige Omkostninger til Uddybning og Opmudring. I Aarene 1870—80 og sidst i Halvfemserne udførtes nye Arbejder ved Havnen, der nu har en Dybde af 5 Meter, Havnespor, moderne Lossegrejer og en stor Havneplads paa

Fra Kjøge Havn

ca. 8 Tønder Land. Denne sidste Havneudvidelse gik ikke af uden Kamp. Modstanderne var faa, men desto dygtigere. Særlig tog Købmand, nuværende Bankdirektør A. *Leisner*, en haard Dyst for at hindre Planen. Dette maa endelig ikke forstaas saaledes, at *Leisner* er Havnens Fjende, tværtimod ser han i Havnen den bedste Betingelse for Byens videre Udvikling, men den gennemførte, kostbare Udvidelse af Havnen i sydlig Retning ønskede *Leisner* at hindre til Fordel for en dyb, nordlig Havn, der efter *Leisners* Mening vilde have været til større Gavn for Byen og ikke nær saa kostbar. Foruden *Leisner* var der kun eet af Byraadets Medlemmer, der havde det samme Fremsyn, og det dyre, mindre hensigtsmæssige Projekt vedtoges, — men i Aarene, der fulgte, har mange i det stille ærgret sig over, at *Leisners* Plan ikke gennemførtes.

Fra Havnen gaar der to Stændæmninger ud i Kjøge Bugt, og den ene af disse, nordre Mole, er forsynet med et Fyr.

Ved Havnen ligger Toldstedet, der tillige omfatter Storehedinge. Toldindtægterne udgjorde i Finansaaret 1913—14 139,600 Kr.

Vi har omtalt Havnen ret udførligt, fordi den alle Dage var et Barometer, hvorefter Byens Udvikling kunde bedømmes. Vi siger udtrykkelig var, thi vore Dages Samfærdselsmidler er saa udviklede, at Søvejen ikke mere har den afgørende Betydning som tidligere. Det udviklede Banenet, der spænder over Danmark, har haft en uhyre Betydning for de danske Byer og derfor ogsaa for Kjøge.

Kjøge ligger ved den saakaldte sydsjællandske Jernbane, i vore Dage bedst kendt som den hurtigste

Tysklandsforbindelse. Der blev længe forhandlet om denne Bane, indtil der ved Lov af 21. Juni 1867 gaves Koncession til det sjællandske Jernbaneselskab paa Anlæg af en Bane fra Roskilde over Kjøge—Vordingborg og Masnedsund. Arbejdet paabegyndtes 1868 og den 4. Oktober 1870 passerede det første Tog Kjøge Station. Ti Aar senere overtoges Banen af Staten, og der foregaar ad denne Linie en meget livlig Trafik.

Den østsjællandske Bane — Kjøge—Faxe-Banen — aabnedes for Driften 1879. Den befordrede i 1913—14 179,937 Rejsende og 116,840 Tons Gods. Indtægten var 404,721 Kroner, Udgiften 291,463 Kroner.

Øst for Banegaarden ligger Gasværket, der anlagdes 1867 af Byen. Vandværket er anlagt i 1892; dets „Fader“ er Bankdirektør Leisner. Pumpe og Filtreranlægget ligger i Landsognet tæt ved Broport, medens Vandtaarnet er i den modsatte Ende af Byen ved Niels Juelsgade. Vandværket, der afhjalp et stort Savn i Byen, tager sit Vand fra Borekilder paa Klemmenstrup Mark i Herfølge Sogn.

Elektricitetsværket er paa private Hænder, idet det er anlagt og ejes af Jens Hansen, der er født i Herfølge og lærte som Elektriker. Han etablerede sig under beskedne Forhold, men ved sin Driftighed fik han snart en stor Forretning. Først indlagde han Telefoner i Kjøge, det var i 1884, han begyndte paa det, og da Københavns Telefon-Aktieselskab i 1896 overtog hele Ledningsnettet, talte Hansens Telefonanlæg 250 Abonnenter. Nogle Aar forinden denne Overdragelse havde fundet Sted, begyndte Hansen at bygge et lille Elektricitetsværk og installerede de første Lysanlæg, hvis hvide Lys tændtes i 1892. Tilslutningen voksede hurtigt, og Kjøge

Elektricitetsværk er nu et forholdsvis stort, moderne indrettet Værk, som stadig ejes og ledes af Grundlæggeren, Direktør Jens Hansen, der har været sin By til megen Gavn.

Fra „Broport“.

CHR. FERSLEV
Byfoged.

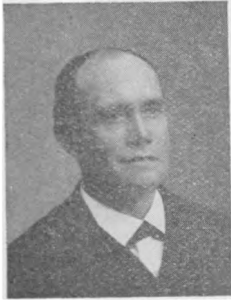
W. F. BÜLOW
Sparekassedirektør.

ALFRED SØRENSEN
Etarraad, R.

DET KOMMUNALE STYRE

A dskillige af de danske Byer har jo i de sidste Aar faaet folkevalgt Borgmester, saaledes ogsaa med Kjøge. Her var indtil Oktober 1917 Byfoged *Chr. Ferslev* kongevalgt Borgmester, og han var som saadan en meget afholdt Formand for det vise Raad. Han nærede en meget stor Interesse for kommunale Sager, og ingen Afgørelse blev truffet i en Sag, før han havde sat sig meget grundigt ind i den. Det vakte derfor almindelig Beklagelse, da han i Foraaret meddelte, at han ønskede at trække sig tilbage fra Hvervet som Byraadsformand og bad om Byraadets Samtykke hertil. Arbejdei ved hans egentlige Embede var nemlig steget meget, og Arbejdet med de kommunale Sager er jo under Krigen steget saa stærkt, at det fuldt og helt kan lægge Beslag paa Formandens Tid. Byraadet skulde jo saa vælge en anden Formand og udpegede hertil den konservative

CHR. BENTZEN
Snedkermester.

H. P. EGEDE
Købmand.

C. F. N. AARSØE
Urmager.

Lærer *H. J. Hansen*, der saa i Oktober blev udnævnt og altsaa nu er Borgmester udi Kjøge By. Og det var sikkert den rette Mand. Hr. Hansen sidder inde med betydelig kommunal Indsigt og er meget omhyggelig med enhver Sag. Den borgerlige Gruppe har Flertallet i Raadet, og han har hidtil været dens Ordfører og som saadan maattet staa for mange haarde Skud fra Socialisternes Side, men han forstod ogsaa selv at skyde med skarpt, og ofte har Debatten mellem ham og Socialisterne været meget varm og — lang; et Byraads-møde paa 4—5 Timer er saaledes meget almindeligt. Til den borgerlige Gruppe hører ogsaa Købmand *H. P. Egede*, der under Krigen har været alle Husmødres Skræk. Han er nemlig Formand for Gas- og Vandværks-udvalget og har som saadan regeret næsten enevældigt, hvad angik Aabningen og Lukningen for Vand og Gas. Han har dog været en human Hersker, selv om han undertiden har udstedt den frygtelige Trusel at vilde lukke den halve Dag, hvis der ikke blev sparet. I Indkvarteringskommissionen har han ligeledes sammen med

den afgaaende Formand, Hr. *Ferslev*, gjort et stort Arbejde, thi *Kjøge* har jo lige siden *Krigens Udbrud* haft en stor *Indkvartering*, og *Borgerne* var jo langt fra glade ved den *Byrde*, men det lykkedes saa *Udvalget* at faa arrangeret kommunal *Indkvartering* i *Byens Teatersal*, og dette indbragte det megen *Anerkendelse*. De øvrige *Medlemmer* af den borgerlige *Gruppe* er: *Urmager Aarsøe*, *Snedkermester Bentzen*, *Købmand Oluf J. Jensen* og *Købmand V. Larsen*. Hr. *Aarsøe* er *Medlem* af flere *Udvalg*, hvor han gør et stort *Arbejde*, saaledes af *Gasværksudvalget*, som han interesserer sig meget for, og her har han ofte taget en *Dyst* med *Socialdemokraterne*, idet han ønsker, at *Gasværket* skal kunne forrente sig og derfor vil have *Prisen* derefter, medens *Socialisterne* hævder, at i *Tider* som de nuværende maa *Prisen* være lav. Og de har — for en *Gangs Skyld* — faaet deres *Krav* gennemført. Hr. *Bentzen* er en *Mand*, der ikke taler meget, men handler saa meget desto mere. Han er valgt som de *Radikales Repræsentant* paa *Borgerlisten*. Hr. *Oluf J. Jensen* er et roligt og stille *Medlem* af *Raadet*. *Bliver Debatten* undertiden lidt for skarp — og det hænder, — da forstaar han at tale *Gemytterne* til *Ro* og atter faa den rolige og saglige *Tone* frem igen. Han er derfor meget afholdt og har som *Formand* for *Fattigudvalget* og *Dyrtidsudvalget* gjort et meget stort *Arbejde*. Hr. *Larsen* er en *Mand* med meget alsidige *Interesser*, men særlig *Havnen* er dog hans *Kælebarn*, og her er nok at tage fat i. I *September 1915* vedtog nemlig *Byraadet* at udvide den, da *Trafiken* paa *Kjøge* nu er bleven saa stor, at *Havnen* under normale *Forhold* er for lille. Og i *Foraaret 1916* blev der taget fat paa *Arbejdet*, der vil koste en lille *Million*,

H. FRAMSEN
Skibshandler.

OLUF J. JENSEN
Købmand.

TH. HALL JENSEN
Restauratør.

men ogsaa skaffer Kjøge en stor og forhaabentlig god Havn. Denne Udvidelse har givet Udvalget fuldt af Arbejde, og mange interessante Sager har det haft for i Form af Forespørgsler fra store Selskaber om, hvorvidt de kunde anlægge Fabriker ved Havnen. Ikke mindre end 2 Gange har der været Planer fremme om at bygge et Skibsværft her, og efter al Sandsynlighed bliver Planerne virkeliggjorte.

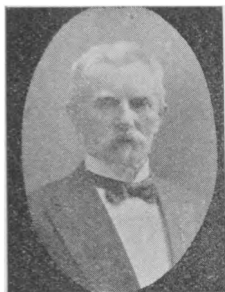
Den socialdemokratiske Gruppens Medlemmer er: Lærer *Kofoed*, Redaktør *Chr. Hansen*, Restauratør *Hall Jensen*, Slagteriarbejder *S. Laursen* og Smedemester *Nielsen*. Hr. *Kofoed*, der er Gruppens Ordfører, er en meget impulsiv Natur og — skønt født Adelsmand — en meget varm Forkæmper for de Smaa i Byen. Hans Taler er dog altid rolige og saglige, og han er derfor et afholdt Medlem. Redaktør *Chr. Hansen* er Medlem af Bro- og Vejudvalget, hvor han gør et stort Arbejde og særlig har taget sig varmt af den nye Byggeforening, der gennem ham har opnaaet store Begunstigelser. De øvrige tre Medlemmer *Hall Jensen*, *Laursen* og *Nielsen*

virker særlig i Udvalget. Byraadets Sekretær er Overretssagfører, cand. jur. *Zangenberg*, en jovial og gemytlig Mand, der aldrig synes at blive træt eller gnaven, selv om Byraadsforhandlingerne trækker ud i det uendelige, hvad der ofte sker.

Forholdet imellem de forskellige Byraadsmedlemmer er godt, og de arbejder udmærket sammen i Udvalget. Ogsaa den Tone, hvori Forhandlingerne føres, er passende for det høje Raad, men det sker jo, at der falder nogle meget drøje Hug, og naar D'Herrer først har begyndt, har de vanskeligt ved at holde op igen, og Møderne

Kirkestræde med Huset fra Christian d. IV's Tid.

J. CHRISTENSEN
Bankdirektør, R.

H. SATTRUP
Sagfører.

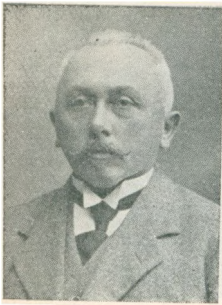

A. LEISNER
Bankdirektør.

kan da som nævnt trække ud i adskillige Timer. Saa — hvis der handles som der tales — har det ingen Nød, og det gør der nu — som Regel. Byens Regnskab viser, at der medgaar store Summer til sociale Foranstaltninger. Under Krigen er Dyrtidslovens Paragraf 1 bleven anvendt i fuld Udstrækning, hvad der medfører en Udgift for Byen paa 60,000 Kr., og desuden er der ydet meget store Summer til Hjælpekassen. Dette gaar selvfølgelig ikke af uden Rivninger, idet den borgerlige Gruppe synes, at Hjælpekassen burde være mere paa-holdende, men efter nogen Debat faar den altid, hvad den forlanger.

Boligspørgsmaalet, der jo under Krigen har vakt Røre i de fleste Byer, gav ogsaa Anledning til nogle skarpe Debatter i Kjøge Byraad. Socialisterne forlangte her, som de fleste andre Steder, at Kommunen selv skulde bygge, men den borgerlige Gruppe vilde ikke gaa med hertil, og det lykkedes Fattigudvalget ved et meget energisk Arbejde at faa indrettet ca. 40 interimistiske Lejligheder, hvorved man var over den værste Nød.

O. CHR. HANSEN
Direktør.

F. C. C. FREDERIKSEN
Justitsraad.

NIELS PETERSEN
Proprietør.

Saa i Foraaret 1916 blev der imidlertid dannet en Byggeforening, som straks ansøgte Byraadet om at maatte købe billige Grunde af Kommunen, og efter en hidsig Debat fik Foreningen anvist 13 Byggegrunde paa Kommunens Jord Nord for Byen. Prisen var det halve af det sædvanlige. Der blev saa straks taget fat paa Bygningen af Husene og allerede til Oktober Flyttedag 1917 stod de fiks og færdig, rede til at modtage 26 Familier. Dette har selvfølgelig hjulpet godt paa Bolignøden, men der er stadig Mangel paa Lejligheder, idet en Mængde Landboere har solgt deres Gaarde og er flyttet ind til Byen, hvor mange af dem straks købte sig en Ejendom for at nyde en sorgfri Alderdom i den lille muntre By.

En Mængde store og for Byen meget betydende Sager har Byraadet haft til Behandling i de sidste Aar. Der skal blot nævnes Opførelsen af et nyt Alderdomshjem, en ny Fattiggaard, en ny Bygning til Realskolen og en ny Gymnastiksal til Borgerskolen. Det er alle smukke og praktisk indrettede Bygninger, men deres

Vedtagelse i Byraadet gik selvfølgelig ikke af uden meget skarpe Debatter. Særlig gælder det de to sidste Bygninger. Endvidere maa nævnes den store Udvidelse af Havnen og Købet af ca. 100 Td. Land stort Areal, beliggende syd for Byen, og som kaldes Søndre Lyng. Det er Meningen her at bygge et Villakvarter og eventuelt et stort Badehotel, da Arealet gaar langs med Kysten, hvor der er en herlig Badestrand. Der blev udskrevet en Konkurrence for at faa det bedste Projekt til Udnyttelse af Arealet. Projektet fik man jo og forhaabentlig bliver det inden altfor mange Aartier ført ud i Livet.

Kjøge har mange Betingelser for at blive et godt og søgt Opholdssted for Sommergæster. Det ligger tæt ved Hovedstaden, lige op til det friske, aabne Hav og fra Byen kan der foretages de dejligste Udflugter.

Uden at give detaljerede Anvisninger paa saadanne Ture, skal vi som Eksempel nævne enkelte. En dejlig frisk Fodtur gaar til Gl. Kjøgegaard, der er omgivet af en smuk Park, hvorigennem Kjøge Aa baner sig Vej. Selve Gaarden er 500 Aar gammel og i den ved Gaarden liggende Aasen Skov hviler bl. a. Nik. Fr. Sev. Grundtvig.

Køreture kan foretages til Lellinge By, over Aaen af samme Navn til Aashøj, hvorfra man har en henrivende Udsigt over store Dele af Sjælland. — En Tur til Vallø maa ikke undlades. Denne Tur fører over Tryggevælde Aa, der danner Skel for Halvøen Stevns og er berømt fra „Elverhøj“.

Mange Turister og mange Rejsende søger til Kjøge og de Krav, der herved stilles til Byens Hoteller, kan disse fuldtud magte.

Hotel Prindsen

Byens fineste Hotel er „Hotel Prindsen“, der er over 100 Aar gammelt, men gennem Ombygninger fuldt mo-

Hotel „Norske Løve“

derne indrettet. Foruden Restauration og 14 hyggelige Værelser har Hotellet en Festsal, der kan rumme 150

Mennesker. Hotellet ledes dygtigt af J. F. Johansen der foruden at beklæde flere Tillidshverv indenfor sin Stand er Ceremonimester i Odd Fellow-Ordenen.

Det ældste Hotel i Kjøge er „Norske Løve“, der opførtes allerede i 1720 og fik kgl. Privilegium i 1759. En Tid var Hotellet ganske uddød, men blev paany arbejdet til Vejrs. Det har nu et stort Publikum, navnlig blandt det bredere Lag, der gerne holder sine Forningsfester her, hvor der kan være Plads til 600 Festsdeltagere ad Gangen. Hotellet ejes og ledes af Th. Hall Jensen, der overtog det for en halv Snes Aar siden. Hall Jensen er Formand for Beværterforeningen for Kjøge og Omegn og Medlem af Byraadet.

Jernbanehotellet

Jernbanehotellet ligger ligefor Banegaarden. Det har gode, hyggelige Værelser og god Mad til moderate Priser. Som Madsted er det godt kendt og søgt. Hotellet overtoges for et Aars Tid siden af M. N. Lykke, der har vist sig som en dygtig Vært. Om Sommeren afholdes der Koncerter paa Hotellet.

Hotelejer A. Chr. Andersen kom til Kjøge 1893 som Bestyrer af en Gæstgivergaard og byggede derefter i 1906 *Hotel Alliance*, som indrettedes fuldt moderne med W. C., elektrisk Lys og Badeværelse. Af sine Medborgere har Andersen ofte faaet overdraget Tillidshverv af Betydning, saaledes nogle Aar som Medlem af Byraadet og af Ligningskommissionen foruden indenfor Foreninger af mere privat Natur.

Hotel Alliance

Højskolehjemmet

Kjøge Højskolehjem, der ogsaa kaldes Hotel Hafnia, ejes af Fru Karen Mamberg, der i sin Tid begyndte et Pensionat med smaa Midler. Dygtig og energisk, som Fruen er, fik hun det til at gaa saa godt, at det for 12 Aar siden var muligt at bygge Højskolehjemmet, der har 25 Gæsteværelser og blandt andet søges af en Del Sommerpensionærer.

Sommergæster har nem Adgang til Søbade, der ligger ved den sydlige Havnemole. Der gaar en lang Træbro tværs over Havnen straks tilhøjre for Huitfeldt-Monumentet. Badene er fortrinlige med god Sandbund.

FORENINGSLIVET

Foreningslivet i Kjøge er ikke stort, og skønt de bestaaende Foreningers Medlemsantal er temmelig stort, ser man ikke meget til Medlemmerne, hverken ved Møder eller Fester, thi her holder man mest af at samles til private Familiefester, og det kan jo ogsaa være nok saa fornøjeligt.

Byens største og mest ansete Forening er „Kjøge Borger- og Haandværkerforening“, og den har i de mange Aar, den har bestaaet, gjort et stort og godt Arbejde. Dens Formand er Vognfabrikant *Johan Pedersen*, en dygtig og energisk Mand, der intet Arbejde skyer for at gavne Foreningen og dermed Byen. Mange og store er de Sager, som Foreningen har gennemført. Vi skal saaledes nævne, at den har bygget en stor Stiftelse, hvor mange af dens gamle Medlemmer har Fribolig, og den har bygget en Bygning til Teknisk Skole, der er særdeles god, og hvor de unge Haandværkere faar en fortrinlig Undervisning. Foreningen har oprettet et velforsynet Bibliotek for sine Medlemmer, og det benyttes meget. Under Foreningen hører ligeledes Byens Sangforening, der er stor og god. Dirigenten, Hr. Tandlæge *Knudsen*, arbejder for den med Liv og Lyst og har ogsaa drevet det saa vidt, at han kan

faa Byens Borgere til at møde, naar Sangkoret kalder til Fest, thi saa ved man, at der er mange og gode Nydelser paa Programmet. Borger- og Haandværkerforeningen er som sagt Byens største Forening, og ved sidste Byraadsvalg tog den Ledelsen i sin Haand og samlede efter nogle smaa Rivninger baade de Radikale og det konservative Folkeparti til Enighed om en Borgerliste og vandt ogsaa Flertallet, idet Borgerlisten fik 6 Mandater mod Socialisternes 5. Hvorvidt Foreningen imidlertid vil vedblive at tage Sagen i sin Haand er dog et Spørgsmaal, thi de kommunale Valg bliver jo mere og mere politiske, og dette kan let medføre saa store Rivninger, at det skader Foreningen, og dette er jo langt fra heldigt.

En Borger- og Haandværkerforeningen nærstaaende Forening er Haandværkerklubben. Den blev i sin Tid oprettet af nogle Medlemmer af Borger- og Haandværkerforeningen, da de var misfornøjede med et Paa-bud om, at der ved Foreningens Fester skulde mødes i Kjole. De dannede saa en Forening og fik i Aarens Løb god Tilslutning. Den nuværende Formand er Urmager *Aarsøe*. De sidste Aar har der dog været Tale om en Sammenslutning med Borger- og Haandværkerforeningen, og det er ikke umuligt, men vel snarere sandsynligt, at den vil finde Sted.

Handelsforeningen har ført en stille og rolig Tilværelse. Dens Formand var i mange Aar Købmand *P. Schrøder*, men da han i 1917 efter lang Tids Sygdom afgik ved Døden, overtog Næstformanden, Købmand *V. Larsen*, hans Plads. Foreningen holder Handelsskole om Vinteren for de vordende Handelsfolk, men arbejder eller mest for at varetage sine Medlemmers Interesser.

Desuden maa blandt Byens Foreninger ogsaa nævnes Sygekassen af 2. April, der i 1916 fejrede sit 50 Aars Jubilæum. Den har gjort et ualmindelig stort og godt Arbejde og blandt andet bygget flere store Stiftelser, der, da Foreningen blev statsanerkendt, overgik som en særlig Afdeling under denne. Dens Formand er den gamle, afholdte Havemand *Jens Nielsen*.

Byens andre Foreninger er hverken store eller betydelige, thi, som allerede anført, Foreningslivet flourer ikke stærkt i Kjøge.

ERHVERVSLIVET

I Forhold til sin Størrelse har Kjøge mange Banker — for mange kunde man fristes til at tro, — men de har alle en god Status og en voksende Virksomhed.

Akts. Kjøge Bank stiftedes 31. Oktober 1905 af ca. 100 kendte Mænd fra Kjøge og Omegn ved et Møde, hvortil Indbyderne var Etatsraad Alfred Sørensen, Sagfører H. Sattrup, Garvermester J. Christensen og Sognefoged Chr. Mortensen. I de vedtagne Statutter angives Bankens Formaal at være følgende:

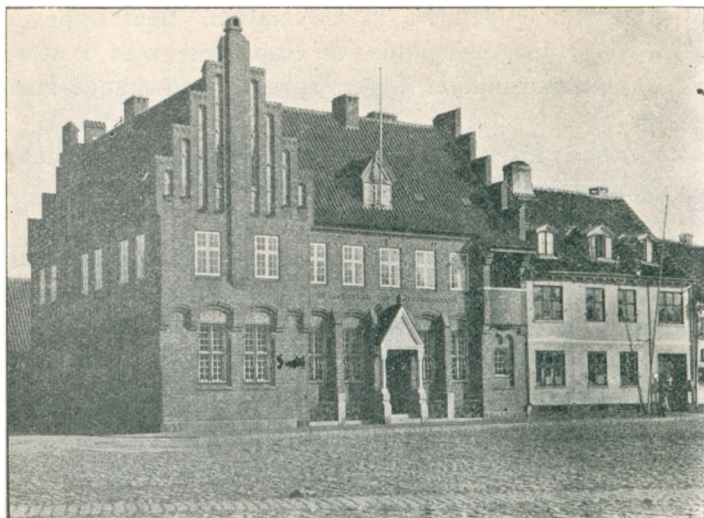
Kjøge Bank

- a. at samle og gengive til Circulation, samt opbevare og gøre frugtbringende de Kapitaler, som i større og mindre Summer ligger spredte paa mange Hænder og
- b. at virke for Agerdyrkingens, Industriens, Haandværkets og Handelens Fremme ved Tilstaaelsen af Pengelaan, navnlig paa kortere Tid.

Etatsraad Alfred Sørensen, hvem vi vel nok tør kalde Kjøges betydeligste Borger, er Repræsentantskabets Formand, medens Garvermester J. Christensen er Bankens adm. Direktør. I de forløbne Aar er den indbetalte Aktiekapital vokset fra 25,000 til 100,000 Kr. og Tallene fra Regnskabet 1916 viser følgende Summer: Indlaan og Folio 2,320,282 Kr., Kasse-Omsætning 25,044,572 Kr. og Reservefondet 49,991 Kr. Sidste Aars Udbytte var 10 pCt.

Disconto- og Laanebanken for Kjøge og Omegn oprettedes 31. December 1874 af Sparekassen, der som eneste Ejer udredede Bankens Grundkapital 100,000 Kr. af Sparekassens Reservefond. Disconto- og Laanebanken udfører alle Bankforretninger, og dens Balancekonto for 31. December 1916 salderer med 2,141,405 Kroner. Bankens adm. Direktør er den kendte, dygtige Kjøgeborger, Købmand A. Leisner.

Bankens Ejer er som nævnt *Sparekassen for Kjøge og Omegn*, der er stiftet saa tidlig som 25. Juni 1836. Det er betydelige Kapitaler, der opbevares her, og der er stadig Stigning i Sparernes Indskud, der i 1895 udgjorde 2,834,116 Kr., 1910 var Indskudene steget til 4,556,397 Kr. og i 1916 til 6,047,964 Kr., men den største Stigning viser det sidste Regnskab, hvor Sparemidlerne er forøget med 690,800 Kr. til 6,738,764 Kr. Sparekassens

Sparekassen for Kjøge og Omegn

Direktør er den kendte Købmand W. F. Bülow, der tillige er Formand i Direktionen for Disconto- og Laane-banken.

Landbobanken i Kjøge er stiftet 25. November 1874. Aktiekapitalen er nu oppe paa 400,000 Kr. og Balancekonto salderer med 4,894,968 Kr., medens Indlaan og Folio udgør over 4 Millioner Kroner. Bankens adm. Direktør er J. H. Frølich-Nielsen.

Landbrugs-, Handels- og Haandværkerbanken er stiftet 5. Maj 1902 med en Aktiekapital, der ved Udgangen af 1916 udgjorde 45,750 Kr. Balancen salderer med 480,207 Kr. Indlaan og Folio udgjorde 302,115 Kr. Repræsentantskabets Formand er Bagermester I. E. R. Borgsteen, Direktørerne er Snedkermester C. Bentzen og Urmager C. Jensen.

Landbrugs-, Handels- og Haandværkerbanken

Af de industrielle Virksomheder i Byen skal vi først nævne det, der har størst Rækkevidde, nemlig *Kjøge Andels Svineslagteri*, der blev startet som Andelsselskab af Midt- og Østsjællands Landmænd i Aaret 1889.

I det første Driftsaar 1890 blev der leveret 9408 Stkr. Svin; Driftsomsætningen androg det efter nuværende beskedne Beløb af 432,000 Kr. Siden da har Virksomheden, i større eller mindre Spring, udviklet sig saa betydeligt, at den nu indehaves af ca. 3800 Andelshavere, medens der i det sidst forløbne Driftsaar 1916 er slagtet 87,652 Stkr. Svin med en samlet Omsætning af ca. 13¹/₂ Million Kr.

I den første 28-aarige Periode, som udløber med indeværende Aar, vil den samlede Slagtning andrage ca. 1,300,000 Stkr. Svin og Totalomsætningen adskilligt over 100 Millioner Kr. Foruden en betydelig Pølsefabrik er Slagteriet nu, ved en i de senere Aar foretagen rationel Modernisering bleven sat i Stand til paa bedste og fordelagtigste Maade at udnytte de forskellige Bi-produkter og Affald og kan, naar som helst det maatte

L. PETERSEN-HVIID
Direktør.

KNUD POULSEN
Grosserer.

TH. PETERSEN
Driftsbestyrer.

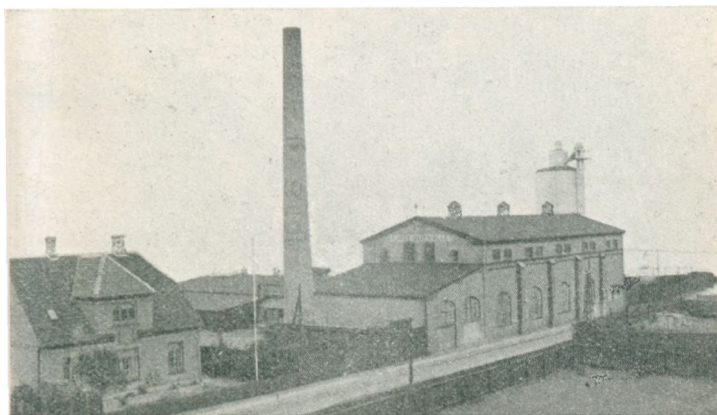
anses for formaalstjenligt, omsætte og eksportere Kreaturer, Kød og eventuelt Æg. Slagteriets Ledelse er lagt i Hænderne paa Direktør O. Chr. Hansen.

Akts. *Scandinavian Pencil Wood Co.* har anlagt en stor industriel Virksomhed i Kjøge, hvor man ved en Art Præparering af Elm, Ask og lignende Træsorter, fremstiller Træ, der med Fordel erstatter de langt dyrere Træsorter som Mahogni, Teaktræ, Nøddetræ og lign. Paa Grund af den store Mangel paa oversøisk Møbeltræ samt Knaphed paa lagret Egetræ er der stor Interesse for Selskabets Produkter, hvoraf særlig det saakaldte „Teaktræ“ har en stort Fremtid for sig. Men desuden fremstiller Fabriken noget helt nyt paa Træindustriens Omraade: afsaftet Egetræ, patenteret Metode, hvorved det er muligt at gøre Egetræ færdigt til Brug i Løbet af 3—4 Maaneder, efter at det er fældet. Kendte Fagfolk har udtalt deres største Anerkendelse af denne nye Metode og spaaet dette Produkt en meget stor Fremtid.

En anden Del af den store Virksomhed bestaar i

Scandinavian Pencil Wood Co.'s Fabrik

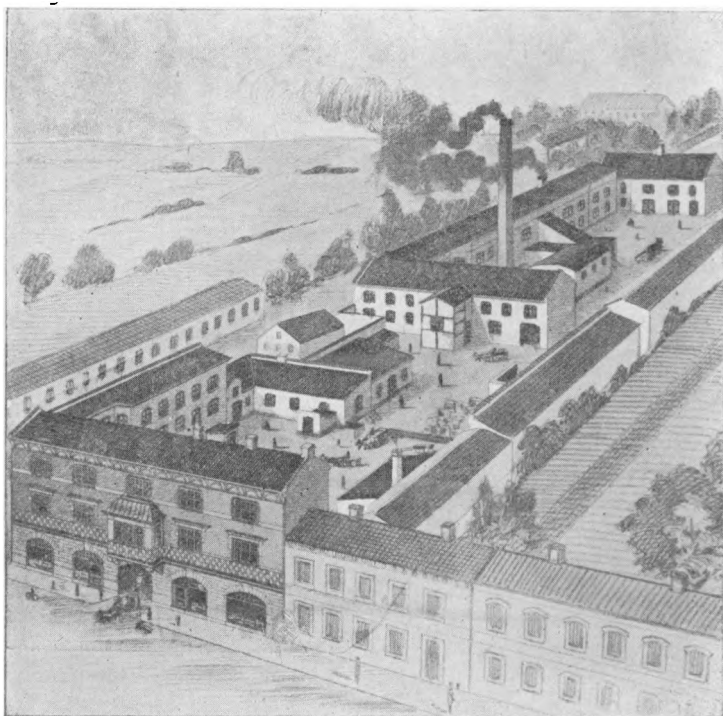

Kjøge Oliemølle

Tilskæring og Præparering af Blyantstræ, der fremskaffes i det nordlige Sverige, og denne Artikel vil især efter Krigen blive af stor Rækkevidde. Fabriken ledes af den dygtige Direktør L. Petersen-Hviid.

Kjøge Oliemølle begyndte Driften i 1903 under Ledelse af Oscar Holm, som havde bygget og startet den for egen Regning. Møllen likviderede imidlertid i 1910 og gik derefter over til at være det Aktieforetagende, den nu er. Møllen beskæftiger under normale Forhold 18

Hødrene Møllers Tobakslabrk

Mand og ledes i alle Enkeltheder med stor Dygtighed af *Driftsbestyrer Th. Petersen*, der i 1908 kom til Møllen som Oliemester, i 1910 forfremmedes han til Driftbestyrer. Der fremstilles ikke blot Olie til Spisebrug, men ogsaa til teknisk Brug.

F. C. Clemmensens Efterfølgere er *Tobaksfabrikanterne, Brødrene K. og Hans Møller*. Det er virkelig et betydeligt Foretagende, som de to unge Brødre staar i Spidsen for. Men sært vilde ogsaa være, om der i Kjøge ikke var en stor industriel Virksomhed paa Tobakkens Omraade, thi Kjøge var det første Midtpunkt for Tobaksdyrkning i Danmark. 1850 grundlagdes Fabriken af F. C. Clemmensen og overtoges 1878 af C. E. Møller: ved dennes Død i 1914 tog Sønnerne fat. De har begge faaet en Uddannelse, der kan kvalificere dem til deres Lederstilling. K. Møller har saaledes opholdt sig 2 Aar i Tyskland og gjort Studier paa store Fabriker.

Der findes spredt omkring i Kjøge mange prægtige, gamle Købmandsgaarde, hvoraf vi allerede har bragt Billeder af enkelte. Der findes ogsaa nogle af disse

PETER NIELSEN
cand. pharm.

G. BØLOW
Købmand.

AUG. COLDING
cand. pharm.

Oluf J. Jensens Købmandsgaard

Gaarde, hvor der er stor Gaardsplads og Staldrum til Omegnens Bønder, naar disse kommer til Byen.

Købmand Oluf J. Jensen er Indehaver af en af disse rigtig gamle, ærværdige Købmandsgaarde, hvoraf der findes 4 i Kjøge. Forretningen, der her er til Huse, er grundlagt 1772. En saadan gammel Gaard har sin egen Historie og er under sine skiftende Dynastier ligesom en Stat i Staten. Her er dens „Kongerække“: P. Tøxen fra 1777—93, Thomas Tøxen fra 1793—1826, H. P. Pedersen og J. W. Pedersen fra 1826—1869, Boserup fra 69—78 og F. H. Hansen fra 78—1900. Nu mærkes de nye Tider — Enevælden styrtes, og Forretningen bliver Aktieselskabet F. R. Hansen fra 1900—09 med den kendte Agent Ulrich, Haslev, som adm. Direktør. Derefter deles Riget. — Grosserer Chr. Poulsen køber det tilhørende Savværk, og Oluf J. Jensen lejede først Købmandsforretningen, som han i 1912 køber. Ved at se den Skare af Vogne, baade fra By og Land, der stadig søger til den gamle Gaard, faar man et Indtryk af Forretningens Omfang. Den giver ogsaa Arbejde til 25 Mand. Jensen, der personlig er en meget elskværdig Mand, er mangeaarigt Byraadsmedlem, sidder i Ligningskommissionen og er Formand for Fattigudvalget.

Den Forretning, hvis Firmanavn er ~~F. W.~~ *Bülow*, var *Købmand G. Bülow* først Bestyrer af (den ejedes af Broderen Sparekassedirektør B.), men i 1904 overtog han den for egen Regning. Han har ført den gamle Forretning videre i samme Spor, saa den har bibeholdt sin Karakter som Kolonial-, Vin-, Delikatesse- og Materialhandel. Bülow har i en Aarrække været Kasserer i „Sønderjydsk Forening“.

Nede ved Havnen har Skibshandler *H. Tramsen*, der

er Sønderjyde, sin Forretning. Han er en kendt Mand, ikke blot af Havnens Folk og af Skipperne, der i hans Butik kan forsyne sig med alt til de lange Rejser, men ogsaa i Byen som Indehaver af mange offentlige Hverv. Tramsen har i 8 Aar siddet i Byraadet og naturligt i

H. Tramsens Skibaprovianteringshandel

W. F. Bülow's Købmandabod

J. F. JOHANSEN
Hotellorpagter.

JOHS. BERTELSEN
Iænkkræmmer.

FRITZ LANDER
Købmand.

Havneudvalget, i 10 Aar været Brandinspektør, er Vurderingsmand for Østifternes Kreditforening. Som Regnskabsfører for Havnens Arbejdere forestaar han enhver Udbetaling til dens faste Arbejdere, — og endelig sidder Tramsen som gammel Navigator i Bestyrelsen for Kjøge Sømandsforening.

Kjøge Materialhandel blev i 1911 overtaget af *cand. pharm. Aug. Colding*, der i 11 Aar har været Fabrikant i Kallundborg og flereaarig Materialist i Odense, saa det var med rige Erfaringer, at han blev *cand. pharm. H. Nielsens Efterfølger*. Colding har drevet sin Forretning baade en gros og en detail og med saa stor Dygtighed, at han har maattet udvide ganske betydeligt, trods den forholdsvis korte Aarrække, han har været Indehaver af Forretningen, hvori der er ansat 3 Mand foruden en Lærling.

Men Kjøge har ved *cand. pharm. P. Nielsens „Løve-Materialhandelen“* en anden stor Forretning i samme Branche.

Nielsen etablerede sig i 1911 og har under normale Forhold 3 Mand i sin Tjeneste, men Forretningen omfatter heller ikke blot Materialvarer, men ogsaa Kolonial, Malerverar og fotografiske Artikler.

E. BORGSTEEN
Bøgermester.

OTTO OLSEN
Gartner.

VERNER SCHRØDER
Manufakturhandler.

Johan L. Fursøe har i de 5 Aar, han har været Købmand i Kjøge, oparbejdet sig en god, solid Forretning, der til Stadighed har givet Arbejde til 4 Mand. Fursøe er som interesseret Sportsmand i Bestyrelsen for Tennisklubben.

Som udlært Maler sidder *Thorvald Hansen* inde med de rette Kvalifikationer til at handle med Malervarer, Farver og Tapeter, og det er da ogsaa en anselig Forretning, Hansen har oparbejdet sig, men endda har han kunnet arbejde for sin Stands Interesser. Han er saaledes Stifter af Malermesterforeningen for Sjælland og er dens mangeaarige Formand — samt Repræsentant for Arbejdsgiverforeningen.

En stor Manufakturhandel indehaves af *Verner Schrøder*; han overtog den i 1911 efter *H. Schledermann*,

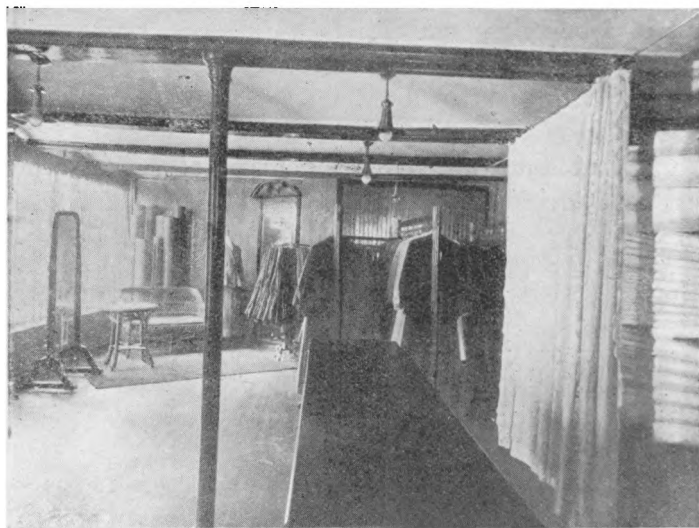
Løve Materialhandel

Johan L. Fursøes Bod

Th. Hansens Farvehandel

Interiør fra Verner Schrøders Manufakturforretning

der drev den efter gammeldags Principper, men efter at den unge, driftige Schrøder kom til, har den ganske forandret Fysiognomi.

Den gamle Bygning, der ligger saa centralt paa Torvet, er blevet Ramme om en hyppermoderne Forretning — og Centrum for et stort, elegant Damepublikum, thi Damekonfektionen er en af dens vigtigste Afdelinger. Schrøder er foruden at være en smart Forretningsmand, en ivrig Sportsmand. Han er Formand i Roklubben.

En Forretning med Storstadspræg er Vett & Wessels Udsalg, som indehaves af *H. P. Egede*. Det ansete Firma, som altid er „up to date“, henvender sig til Kjøges bedste Publikum, til hvis Betjening det stiller et beredvilligt og opmærksomt Personale paa 12 Mand.

Egede har som Byraadsmedlem gjort et godt Arbejde for sin By. Han er Formand for Gas- og Vandværksudvalget. Som Medlem af Bestyrelsen for Handelsforeningen har hans Stand vist ham Tillid.

Magasin du Nord, H. P. Egede

J. L. FURSØ
Købmand.

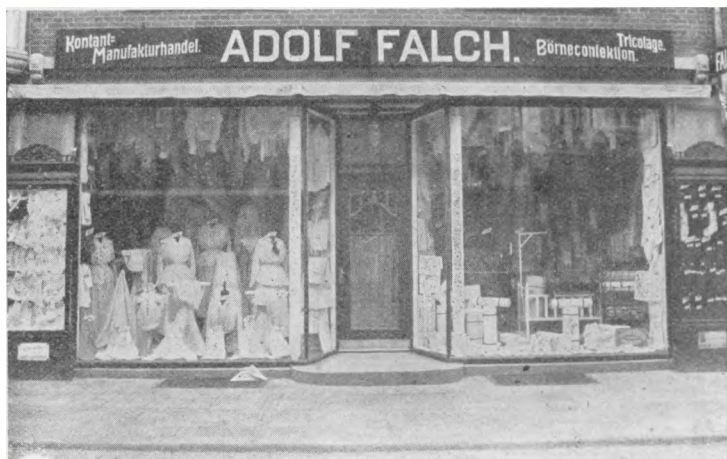

C. A. JØRGENSEN
Købmand.

H. N. LORANGE
Købmand.

Adolf Falch etablerede sig i Kjøge 1909 undet ret beskedne Forhold, men han gav sin lille Forretning hele sin Interesse og Arbejdskraft i en saadan Grad, at han aldrig fik Tid til at have med offentlige Sager at gøre. Det har lønnet sig, saa han nu er Indehaver af en af

Adolf Falchs Manufakturhandel

Byens største Forretninger, omfattende Manufaktur, Børnekonfektion og Trikotage. Hans forretningsmæssige Uddannelse har ogsaa været alsidig, han har været ansat i mange af Landets største og mest anerkendte Forretninger.

Kjøge Parti- og Auktions Vareudsalg blev startet 1910 af Købmand *Martin Jørgensen*, og er under hans energiske Ledelse vokset op til en stor Forretning med en betydelig Omsætning. Der er stadig blevet udvidet og om-

Kjøge Parti- og Auktions Vareudsalg

bygget for at skaffe mere Plads, men de forhaanden værende Lokaler slaar dog ikke til, thi Forretningen, der omfatter alt i Manufakturbranchen, henvender sig til et meget stort Publikum.

Brogade 17 staar klart i et stort Herre - Publikums Bevidsthed, thi her har *H. Langkilde* sit Herre-Ekvi-peringsmagasin, som

H. Langkildes Herreekvi-pering

TH. HANSEN
Farvehandler

C. DALDORPH
Slagtermester.

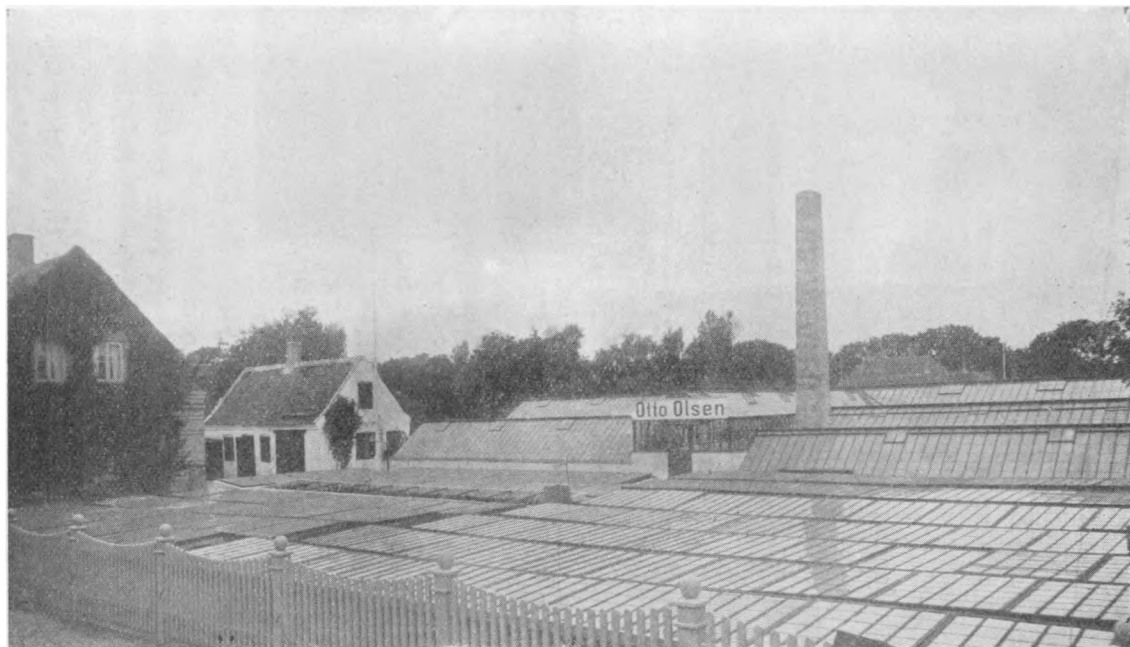

AXEL KIEL
Købmand.

han startede 1910 og gennem flere Udvidelser oparbejdet til en stor omfattende Forretning, der kan give Arbejde til 4—5 Mand. Langkilde er Medejer af Biografteatret.

Byens største Gartneri ejes af *Otto Olsen*, som i 1913 overtog det af Faderen i 1877 grundlagte. Ved et Udsyn over det store Areal, som Drivhusene indtager, faar man Forstaaelsen af, at her er en meget betydelig Virksomhed. Under Olsens dygtige Ledelse, der støtter sig paa hans solide Uddannelse, er Gartneriet under rig Udvikling ført videre i de af Faderen givne Spor. Her arbejder 6 Mand Aaret rundt. Men der er endnu et Par Gartnere, som hver især har betydelige Forretninger. Der er først *Jens Daugaard*, hvis Handelsgartneri, som han grundlagde 1898, indtager et Areal paa 4 Tdr. Land og giver Arbejde til 5 Mand. Daugaards Havebrugssager er altid af første Kvalitet. Dernæst den ansete og kendte Gartner *Chr. Jacobsen*, hvis Handel særlig er baseret paa Blomster. Frugt og Grøntsager. Han

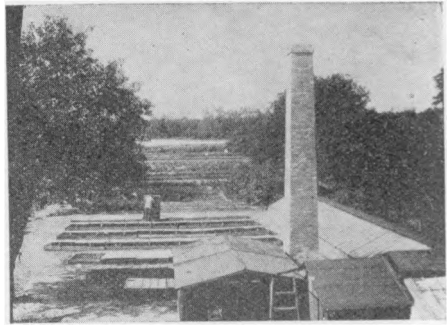

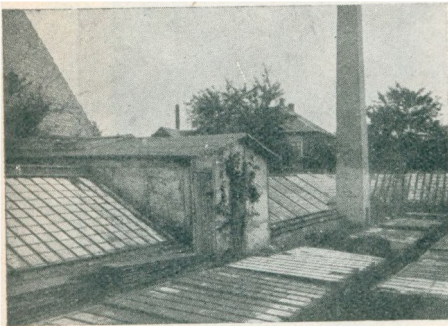
Udaigt jøker Otto Olsens Gartneri

etablerede sig i 1901 og paa hans 11,000 Kvadratmeter store Ejendom og i hans 4 lange Drivhuse er der nok at gøre for 4 Mand. Jacobsen ofrer som Byraadsmedlem det almene Vel en Del af sin Arbejdskraft. Han er i Sygehus- og Vandværksudvalget.

J. Daugaards Gartneri

V. Jacobsens Gartneri

Chr. Daldorpha Kødudsalg

Helt ned til 1787 skal man søge for at finde Grundlæggeren af den Slagterforretning, som *Chr. Daldorph* er Indehaver af. Hans Oldefader har grundlagt den, og den har siden været i Familiens Eje. I 1914 nedreves den gamle Ejendom, hvori den var installeret, og et af Byens smukkeste Huse rejste sig paa

dens Plads. Daldorph, der i 1907 blev Forretningens Chef efter Faderen, har søgt Uddannelse i København og har forstaaet at fastholde en stor og tilfreds Kundekreds.

Den snart 50 Aar gamle Isenkramhandel, som *Oluf C. Hansen* er Indehaver af, overtog han i 1908. Han udvidede og omforandrede dengang den gamle Forretning betydeligt; den er stadig i Fremgang og kan beskæftige 4 Mand. Som den jagtinteresserede Mand Hansen er, har han gjort Jagtrekvisiter, Vaaben og Ammunition til Forretningens Speciale.

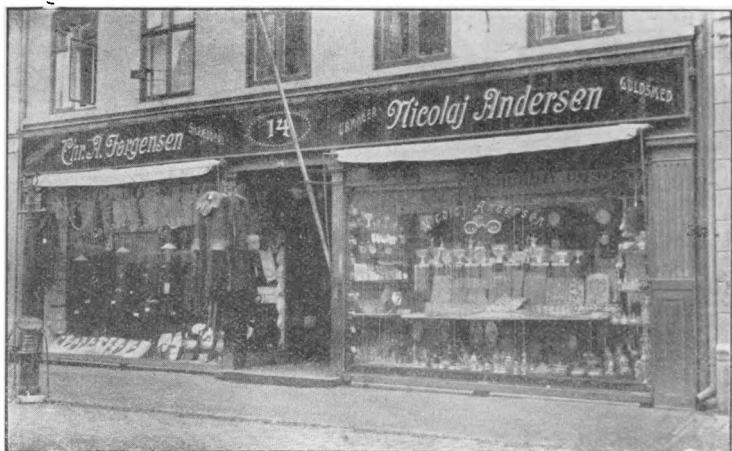

Oluf C. Hansens Isenkrambod

Man gaar ikke ligegyldig forbi *Chr. H. Jørgensens* og hans Nabo *Nicolaj Andersens* smukke Butikker, hvis Vinduer pranger med en Mangfoldighed af Varer. Ekviperingshandler og Skræder Jørgensen overtog i 1906 den 35 Aar gamle Forretning, om hvilken han med Dygtighed og Energi har knyttet en stor Kreds af Kunder, saa han — under normale Forhold — kan være Arbejdsgiver for op imod den halve Snes Mand.

Guldmed og Urmager Andersen lagde ud 1902, og enhver i Kjøge, der skal købe en Festgave — stor som lille — ved, hvor han skal henvende sig for at faa, hvad han ønsker. Hos Nicolaj Andersen.

I 1903 grundlagde *C. Toftgaard Hansen* sin Garn- og

Chr. A. Jørgensens Ekviperingshandel

Nicolaj Andersen's Guldmedeforretning

Trikotagehandel, der straks slog an, saa han til Stadighed har kunnet beskæftige 4 Mennesker. Den omfatter ogsaa en Børnekonfektionsafdeling, og i de Køge-Mødres Bevidsthed har Toftgaard Hansen erhvervet sig en sikker Position. I det selskabelige Kjøge er Toftgaard Hansen en kendt Mand. Han er saaledes i Bestyrelsen for Fugleskydningsselskabet og for Kjøge Klub.

Kjøge Cigarfabrik ved N. P. Pedersen kan fra sin store Butik glæde sig ved rig Afsætning paa sit gode og søgte

Kjøge Cigarfabrik

Fabrikat, men Pedersen, der etablerede sig 1899 og beskæftiger et Par Mand, har ogsaa en mangeaarig Erfaring i sit Fag at støtte sig til.

Bageriet Phønix

Ude i Nørregade ligger det kendte Bageri „Phønix“, som ejes af *H. Nielsen*. Siden 1898 har Omsætningen, takket være Forretningens udmærkede Varer, været i stadig Stigning. I Bageriet, hvor de mest moderne Maskiner er taget i Brug, arbejder 3 Mand under Niensens kyndige Ledelse.

Jul. Th. Petersen har kaldt sin Forretning *Mønsterbageriet*. Og det kan ikke nægtes, at man faar et særdeles tiltalende Indtryk af alt, hvad der staar under Petersens Ledelse. Petersen, der i mange Aar har været Mester i Kalundborg, købte 1917 Ejendommen paa det udmærkede Forretningshjørne af Torvet og Vestergade,

hvor der laa en gammel Bagerforretning; han moderniserede saa Bageri, Facade og navnlig Butikken og har skabt sig en stor Virksomhed, hvor 9 Mand finder

Jul Th. Petersens Bageri

Beskæftigelse. Som Medlem af Haandværkerforeningens og Odd-Fellowlogens Bestyrelser er Petersen en agtet Mand i videre Kredse. Sporten har en god Ven i Petersen, der er tidligere Danmarksmester i Rygsvømning.

Bagermester og Conditør Axel Jørgensen, der etablerede sig i 1915, har i den korte Tid oparbejdet sig en god Forretning, hvis fortrinlige Varer er stærkt efterspurgte.

C. F. N. Aarsøe har i sin egen Ejendom

A. Jørgensens Bageri

JENS DAUGAARD
Gartner.

Fru
KAREN S. MOMBERG

CHR. HANSEN
Skomagermester

NICOLAJ ANDERSEN
Guldsmed. Urmager.

JENS J. SØRENSEN
Maskinfabrikant.

ADOLF FALCK
Købmand.

CH. HANSEN
Driftsbestyrer.

N. CHRISTENSEN
Cyklefabrikant.

TH. HARREBOE
Billedbugger

5*

en stor Guldsmed- og Urmagerforretning, startet 1903, hvor enhver af Livets Fester — lige fra Vuggen til Graven — kan finde sin Gave. Mange er saaledes de blandt Kjøges forlovede Ungdom, der har fundet Aarsø's Butik. Aarsø, der altid har næret almene Interesser, blev i 1917 indvalgt i Byraadet.

C. F. N. Aarsø's Ur- og Guldsmedeforretning

Cyklehandler Niels Larsen overtog 1914 Cykelforretningen „Hamlet“. Med sin solide Uddannelse som Meka-

Chr. Jørgensens Købmandsgaard

Cykelforretningens „Hamlet“

niker er Larsen den sikre Fagmand at henvende sig til i det altid aktuelle Cyklespørgsmaal.

CHR. JACOBSEN
Gartner.

VALDEMAR BREUM
Boghandler.

ALFRED PETERSEN
Købmand.

H. LANGKILDE
Herreekviperingshandler.

C. HANSEN
Sadelmager.

J. K. JØRGENSEN
Mejeriejer.

TOFTGAARD HANSEN
Købmand.

JUL. TH. PETERSEN
Bagermeester.

OLUF C. HANSEN
Isenkrammer.

En Købmandsforretning, der ogsaa omfatter Kul, Korn og Foderstoffer, er *Chr. Jørgensens*. Naar Landboerne paa Torvedagene og Markedsdagene kommer til Byen, skal de nok finde Chr. Jørgensen, hvis Forretning er kendt i By og paa Land.

En ikke ubetydelig Forretning har *Sadelmagermester og Tapetserer C. Hansen*, der etablerede sig 1903. Han giver Arbejde til 5 Mand, der beskæftiges med al Slags Sadelmagerarbejde. Hansen har i flere Aar været Kasserer for Good-Temparlogen.

C. Hansens Sadelmagerforretning

Hans Christensens Møbellorretning.

N. H. Lorange's Møbellorretning.

I Nørregade har *Hans Christensen* sin Møbelhandel, etableret 1904. Bag de store Spejlglasruder vil man altid se Udstillinger af smukke og gode Ting. Christensen er Suppleant til Menighedsraadet.

I Hotel Prinsens Ejendom ligger en kendt Manufaktur-

CHR. NIELSEN
Bagermester.

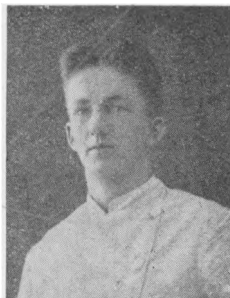
JENS JENSEN
Møllejejer.

F. F. SCHRAMM
Formand for Fællesbageriet.

C. M. LYKKE
Hotelejer.

AXEL JØRGENSEN
Bagermester.

HANS CHRISTENSEN
Møbelhandler

N. P. PEDERSEN
Cigarfabrikant

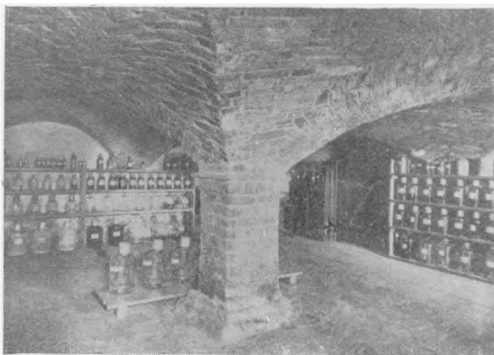
CARL BÆRENHOLDT
Bagermester.

H. NIELSEN
Bagermester.

handel, der indehaves af *N. H. Lorange*, *A. Schmiths* Efterfølger. *Lorange* overtog Forretningen 1906 efter i en 3 Aar at have været Forretningschef i Præstø, saa han var fortrolig med Østsjællandernes Smag.

Det er en særdeles tiltalende Forretning, som *Bagermester og Konditor Chr. Nielsen* er Indehaver af, og er den end indstalleret i en af Byens ældste Huse, 250 Aar gl., er den dog fuldt ud moderne indrettet og i Stand til at tilfredsstille den mest kræsnе Gane. *Chr.*

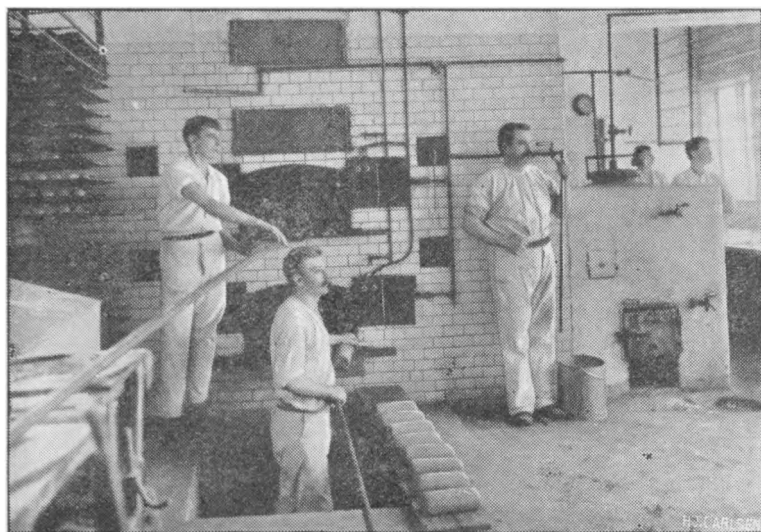
Kælderen til Kjøge Apotek.

Nielsen, der er født og udlært i Kjøge, grundlagde Forretningen 1901, og med den Dygtighed og Energi, der er en Forretningsmands bedste Forbundsfælle, har han skabt sig en betydelig og anerkendt Virksomhed, der giver Arbejde til 6 Mennesker. *Chr. Nielsen* har Eneret til at fremstille „*Ceres Normalbrød*“.

Indenfor sit Fag som i sin By er *Bagermester E. Bargsteen* en Mand, der nyder megen Tillid og hans Arbejdsevne udnyttes stærkt, bl. a. som Bestyrelsesmedlem indenfor *Bagermestrenes Landsorganisation*, i 12 Aar

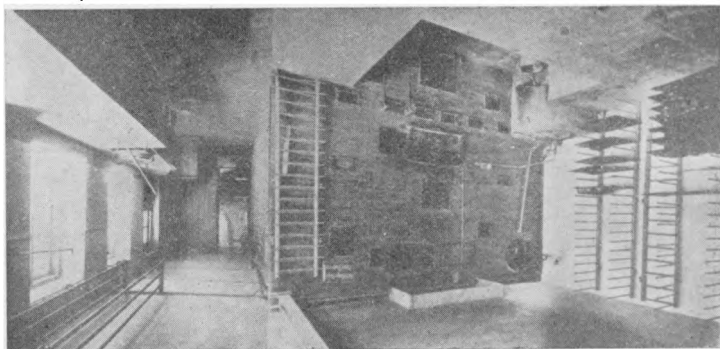
Chr. Nielsens Bageri.

som Formand for Haandværkerforeningen, i Ligningskommisionen og som Formand for Kjøge Landbrugs- & Haandværkerbank. Bargsteens Forretning er mere end 60 Aar gammel, medens Bargsteen personlig har været sin egen Mand siden 1880; Bageriet er fuldt moderne indrettet og beskæftiger 7 Mennesker.

Apoteker *Aabling Thomsens* Arbejdsevne udnyttes ogsaa paa forskellig Vis. Saaledes er han Censor ved pharmaceutisk Medhjælpereksamen og har Sæde i for-

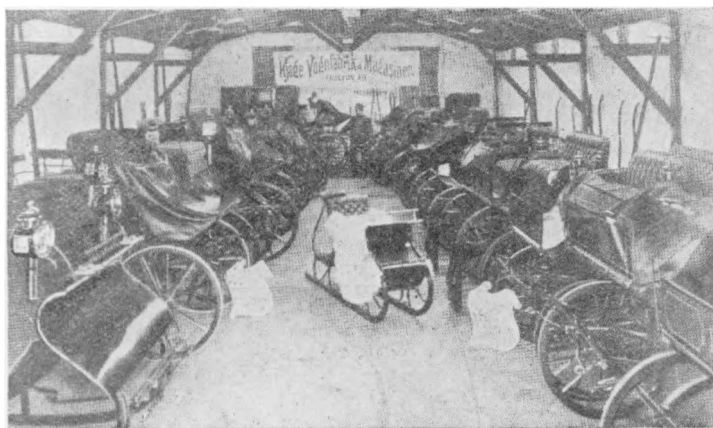

E. Bargsteens Bageri.

skellige Kommisioner. *Aabling Thomsen* er Indehaver af Kjøge Apotek, der er berømt for sine smukke velbevarede Kældere fra Middelalderen. Loftet, der er bygget som smukke murede Krydshvælvninger, bæres af murede Søjler, og saavel disse som selve Loftet er bygget af røde Munkesten. Vi bringer et Billede fra disse Kældere, der er en Seværdighed.

Endnu en Kjøgeborgers Virksomhed for sin By skal vi omtale her. Det er Vognfabrikant *Johan Petersen*, der

foruden at være en dygtig Forretningsmand er en af sin Bys Støtter. Han har i 10 Aar siddet i Byens Raad, er i Ligningskommisionen, er Formand for Borger- og Haandværkerforeningen og i Bestyrelsen for Landboforeningen. Den gamle Køgenser Johan Petersen, der har ofret og ofrer sin By saa megen Interesse og Arbejdskraft, har skønnet det gamle, gode Ord, „Sit Fædreland skylder man alt“. Ved Siden af denne Virksomhed

Kjøge Vognfabriks Magasin.

i sin By's Tjeneste, har Fabrikant Petersen oparbejdet sig en stor Virksomhed. Det er Kjøge Vognfabrik og Magasin, der er kendt i alle Dele af Landet, thi overalt i Danmark har Firmaet leveret saavel Arbejds- som Luksusvogne samt Automobiler. Virksomheden er grundlagt 1895 og siden været i rivende Vækst, saa den nu er den største Vognfabrik udenfor København.

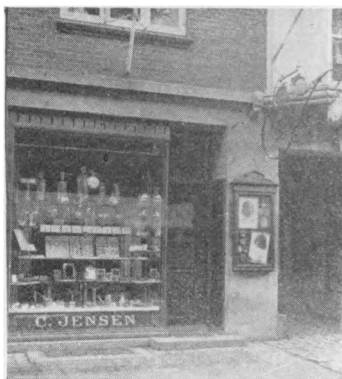
Fabrikant *Niels Christensen* startede sin Virksomhed

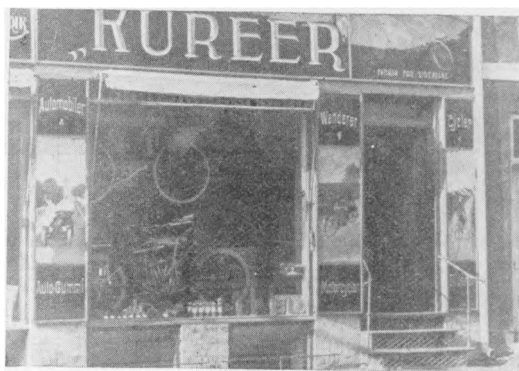
1904; den omfatter alt indenfor Cykleindustrien, er stadig blevet større og større og beskæftiger nu 6—7

V. Breums Boghandel.

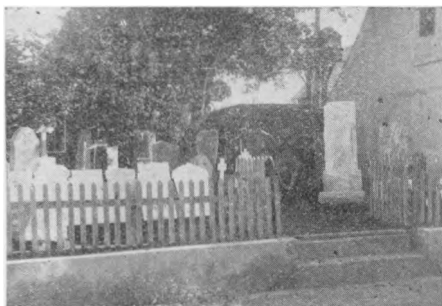

C. Jensens Guldsmedeforretning.

Fabrikant Christensens Butik.

Mand. Sidevognsfabrikationen er Fabrikens Specialitet, men denne Del af Virksomheden ligger næsten stille

Harreboe's Udstilling af Gravmæler.

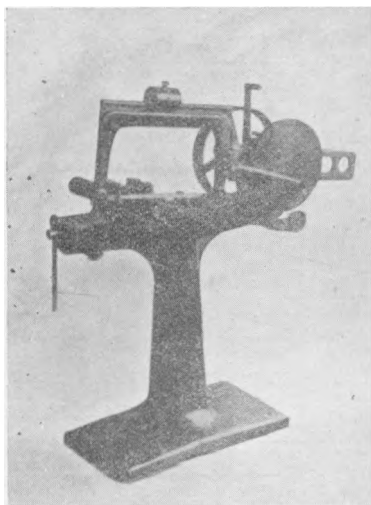
interessante Bog eller den nyeste populære Melodi, gaar man ikke forgæves til Nørregade 12.

Indehaveren af en af Kjøges ældste Guldsmed- og Urmagerforretninger er *C. Jensen*, der har flere Tillids-hverv. Han er saaledes Meddirektør i Handelsbanken, Formand for Urmagerforeningen, og som Bestyrelsesmedlem for Centralforeningen er han dennes Kasserer.

Sten- og Billedhugger *Th. Harreboe* har siden Etableringen 1913 kunnet glædet sig ved sin Forretnings stadige Fremgang. De kunstneriske udførte Gravmonumenter behager, saa *Harreboe* til Stadighed kan beskæftige 2 Mand.

paa Grund af Kri-gen, der standser Tilførsel af Raama-terialet.

I *Valdemar Bre-ums* Boghandel har Kjøge en nydelig Forretning i sin Art. Søger man en eller anden Kunstgen-stand, den sidste

Koldaav fra J. V. Sørensen.

Kjøge Mælkeforsyning.

tegner den dygtige Ungdom. Som sin Specialitet valgte han Fremstilling af Koldsave og Slibemaskiner, og det er hans Agt at optage Eksport af disse to Hjælpemaskiner. Allerede nu beskæftiges 7 Mand i Fabriken.

Mejeriejer *I. K. Jørgensen* er en dygtig og uddannet Mejerimand, hvorfor han ogsaa har alle Betingelser for at kunne faa en stor Forretning ud af Kjøge Mælkeforsyning, som han overtog i Krigsaaret 1914.

Født paa Kjøgeegnen og alle sine Dage beskæftiget ved Restauratørfaget, havde *A. Fischer* alle Betingelser for at blive den dygtige Vært, og det holdt ogsaa da han overtog den gamle Restaurant „Guldfisken“. Fischer omdøbte den til „Havnecafeen“ og har samlet sig et fast Publikum, der gerne finder Vej til de hyggelige Lokaler.

Havnecafeen.

Maskinfabrikant *Jens Valdemar Sørensen* lejede en Fabrik af Etatsraad *Sørensen* og installerede selv hele Virksomheden. *Sørensen*, der er en ung Mand, tog fat med hele den Energi og Tro, der kende-

Lorentzens Købmandsforretning.

sluttet sig om Forretningen, har Lorentzen forstaaet at fastholde, ledende den videre i de gamle og prøvede Spor. Foruden Kolonial omfatter Forretningen Delikatesse, Vinhandel og et Kafferisteri.

Købmand *Alfred Petersen* stammer fra Vordingborg, hvor han ogsaa havde sine Læreaar. Derefter kom Petersen til Kjøge, hvor han 1887 overtog en Købmandsforretning, der omfatter Salg af Korn

Det var en gammel hæderkronet Forretning (grundlagt 1859 af J. M. Jacobsens Fader), som *L. P. Lorentzen* overtog i 1915. Den store sikre Kundekreds, der gennem de mange Aar har

Axel Kieles Manufakturhandel.

og Foderstoffer, Kul og iøvrigt alt til Købmandshandel henhørende.

Købmand *Simon Krogh* lærte Handelen i Nr. Sundby og var senere en halv Snes Aar som Førstemand hos C. F. Petersen & Søn, hvorefter han etablerede sig den 16. Marts 1911. Hans Forretning er dygtig ledet og har

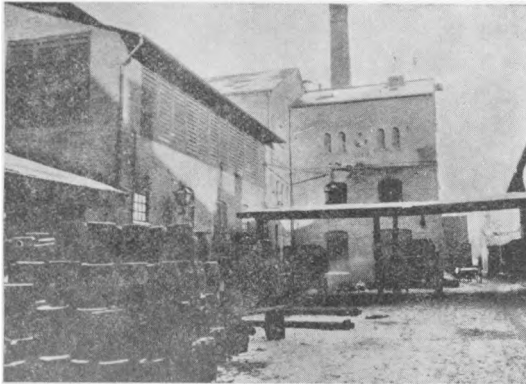
F. A. Hansens Eftf.

derfor haft god Medbør; den omfatter Kolonial, Frø, Støbegods og Maskiner, og den giver Arbejde til 4 Mennesker.

Manufakturhandler *Axel Kiel* er fra det berømte Staddil og lærte Handelen gennem sit Arbejde i en Række danske Købstæder, indtil han 1905 etablerede sig i Kjøge. Kiels Forretning er installeret i en ca. 300 Aar gammel

Bindingværksgaard, hvis smukke Stil Kiel ikke alene har bevaret, men yderligere restaureret med betydelige Omkostninger. Kiels Forretning er i rask Udvikling og gdntagne Gange betydelig udvidet; den beskæftiger nu 6 Mennesker. Af offentlige Hverv beklæder Kiel et Bestyrelsesmandat i Handelsforeningen og er Medlem af Ligningskommisionen.

En gammel og meget betydelig Virksomhed er Firmaet

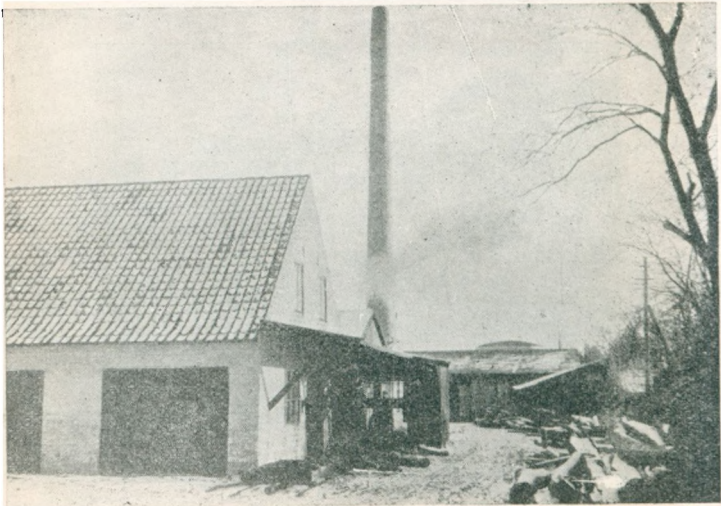
Kjøge Akliebryggeri.

F. A. Hansens Eftf., hvis Indehaver de sidste Aar har været den dygtige, energiske Grosserer Chr. Poulsen. Firmaet, der omfatter Tømmerhandel og Savværk, kan føres ca. 100 Aar tilbage i Tiden og dets Størrelse maales bl. a. derved, at det beskæftiger ca. 60 Mand paa sine Tømmerpladser og i sit Savværk med tilhørende Maskinsnedkeri. Fra Maskinsnedkeriet er udgaaget flere store Arbejder til offentlige Bygningsforetagender, bl. a. i København, de talrige Maskiner drives med Damp-

kraft, ligesom Virksomheden selv producerer sit elektriske Lys.

Kjøge Aktiebryggeri er en ret stor Virksomhed, der i i sidste Regnskabsaar producerede ca. 2000 hl. Lagerøl, over 10000 hl. Hvidtøl og 220,700 Flasker Mineralvand. Og Bryggeriets Øl er godt, men det maa jo ogsaa vogte de: gamle Mundheld og „Kjøge Øl“.

N. HANSENS SAVVÆRK.

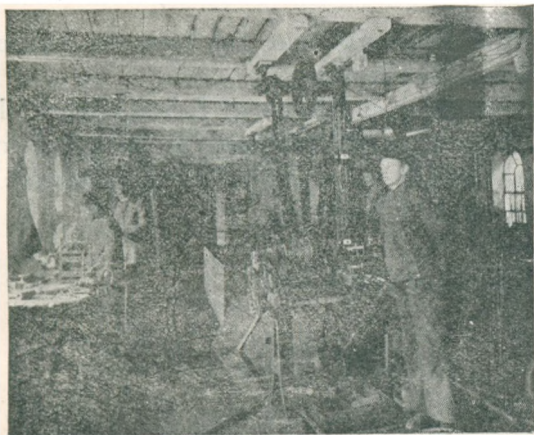
N. Hansens Savværk, der ledes af Driftsbestyrer Charles Hansen, grundlagdes 1881 som et af de første Savværker i Provinsen. Savværket var først installeret i Brogade, men flyttedes senere til sin nuværende Plads. Savværket udfører meget Arbejde af forskellig Art, men særlig er det indrettet paa Fremstilling af Bøttestave.

Fabrikant *F. Scheibye* oprettede sin Maskinfabrik i

1907, efter i 5 Aar at have bestyret Oliemøllen. Scheibye har ikke kastet sig over nogen Specialitet, men udfører alt forekommende Maskinarbejde og har faaet en stor Reparationsvirksomhed, saa han til Stadighed kan beskæftige 12—14 Mand.

Møllejejer *Jens Jensen* er gammel Møller, der efter at have ejet flere andre Virksomheder fik sin nuværende Mølle, der er bygget 1858. Foruden Mølleriet interesserer

F. Scheibye's Maskinværksted.

Jensen sig for HøNSEavl, og han har erhvervet sig adskillige Præmier for HøNSEhold, men han har ogsaa drevet det i saa stor Stil, at han en Overgang havde en HøNSEbestand paa 1000 — Tusinde — HøNS.

Endnu en stor og landskendt Virksomhed findes i Kjøge. — Det er *Akts. Dansk Afvulkaniseringsfabrik*, der er startet paa Initiativ af Direktør A. Theilgaard, en meget dygtig og energisk Mand, der har evnet at be-

Jeds Jensens Mølle.

kæmpe store Vanskeligheder og føre sin Virksomhed frem til alles Anerkendelse.

Vi har her givet et Billede af Erhvervslivet i Kjøge, samlet af mange Enkeltskildringer i et Mosaik, hvor den interesserede Læser vil se en Bys Borgere arbejde energisk, dygtig og med langt Sigt.

Til eget Vel!

Og til Vækst for Kjøge By!